

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 2452-A

Warszawa, 9 czerwca 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 36 ust. 1a regulaminu Sejmu, jako przedstawicielka wnioskodawców poselskiego projektu ustawy

**- o zmianie ustawy o wykonywaniu inicjatywy
ustawodawczej przez obywateli oraz ustawy –
Kodeks wyborczy (druk nr 2452),**

niniejszym wnoszę **autopoprawkę** do ww. projektu ustawy.

(-) Paulina Matysiak

Posłanka na Sejm RP

A U T O P O P R A W K A

do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli oraz ustawy – Kodeks wyborczy (druk nr 2452)

W poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli oraz ustawy – Kodeks wyborczy (druk nr 2452) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 1 w części przed wyliczeniem otrzymuje brzmienie:

“Art. 1. W ustawie z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli (Dz.U. z 2018 r. poz. 2120) wprowadza się następujące zmiany:”;

2) art. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

“1) w art. 6 po ust. 5 dodaje się ust. 6-8 w brzmieniu:

“6. W terminie 7 dni od dnia:

- 1) wydania przez Marszałka Sejmu postanowienia o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu,
 - 2) doręczenia Marszałkowi Sejmu postanowienia Sądu Najwyższego uwzględniającego skargę, o której mowa w ust. 5
- Marszałek Sejmu zapewnia obywatelom możliwość udzielenia poparcia w portalu poparcia projektowi ustawy załączonemu do zawiadomienia o utworzeniu komitetu.

7. W terminie wskazanym w ust. 6, Marszałek Sejmu zamieszcza w portalu poparcia informację o przystąpieniu obywatela do komitetu. Informacja ta jest dostępna w portalu poparcia dla osoby, której ona dotyczy, pełnomocnika komitetu, zastępcy pełnomocnika komitetu oraz dla organów wskazanych w art. 9d ust. 4 pkt 1, 2 i 4.

8. W terminie wskazanym w ust. 6, Marszałek Sejmu:

- 1) zamieszcza w portalu poparcia informację o dniu, w którym zapewniono obywatelom możliwość udzielenia poparcia w portalu poparcia projektowi ustawy załączonemu do zawiadomienia o utworzeniu komitetu;

- 2) przesyła pełnomocnikowi komitetu informację o dniu, w którym zapewniono obywatelom możliwość udzielenia poparcia w portalu poparcia projektowi ustawy załączonemu do zawiadomienia o utworzeniu komitetu.”;”;
- 3) w art. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
“1a) art. 8 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
“2. Kampania promocyjna na rzecz projektu ustawy, zbieranie podpisów obywateli popierających projekt ustawy oraz udzielanie poparcia projektowi ustawy za pośrednictwem portalu poparcia może rozpocząć się w dniu, w którym zapewniono obywatelom możliwość udzielenia poparcia w portalu poparcia projektowi ustawy.”;
- 4) art. 1 pkt 2 w zakresie dotyczącym art. 9a ust. 1 otrzymuje brzmienie:
“Art. 9a. 1. Obywatelom udostępnia się usługę prowadzoną w systemie teleinformatycznym, która służy do:
1) weryfikacji tożsamości i prawa do wykonywania uprawnień, o których mowa w pkt 2-4;
2) udzielenia poparcia projektowi ustawy, o którym mowa w art. 8 ust. 1;
3) wniesienia przez pełnomocnika komitetu do Marszałka Sejmu projektu ustawy;
4) złożenia przez pełnomocnika komitetu sprawozdania finansowego o źródłach pozyskanych funduszy na cele inicjatywy ustawodawczej.”;
- 5) w art. 1 pkt 2 w zakresie dotyczącym art. 9a ust. 2 pkt 1 ostatni przecinek zastępuje się średnikiem;
- 6) art. 1 pkt 2 w zakresie dotyczącym art. 9b ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
“1) imię (imiona), nazwisko oraz numer ewidencyjny PESEL pełnomocnika komitetu;”;
- 7) art. 1 pkt 2 w zakresie dotyczącym art. 9b ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
“2) imię (imiona), nazwisko oraz numer ewidencyjny PESEL zastępcy pełnomocnika komitetu;”;
- 8) art. 1 pkt 2 w zakresie dotyczącym art. 9b ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
“4) dane osób, które w portalu poparcia wyraziły zamiar skorzystania z usługi wskazanej w art. 9a ust. 1, w zakresie:
a) imienia (imion) i nazwiska,
b) numeru ewidencyjnego PESEL,
c) informacji o dacie, godzinie i minucie udzielenia poparcia oraz złożonym podpisie,

- d) informacji o dacie, godzinie i minucie wniesienia przez pełnomocnika komitetu do Marszałka Sejmu projektu ustawy oraz złożonym podpisem,
 - e) informacji o dacie, godzinie i minucie złożenia przez pełnomocnika komitetu sprawozdania finansowego o źródłach pozyskanych funduszy na cele inicjatywy ustawodawczej oraz złożonym podpisem;”;
- 9) art. 1 pkt 2 w zakresie dotyczącym art. 9b ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- “3. Do portalu poparcia są przekazywane z Centralnego Rejestru Wyborców oraz z rejestru PESEL dane, o których mowa w art. 9b ust. 2 pkt 4 lit. a i b, w zakresie niezbędnym do funkcjonowania tego portalu, dotyczące osób, które w portalu poparcia wyraziły zamiar skorzystania z usługi wskazanej w art. 9a ust. 1.”;
- 10) w art. 1 pkt 2 w zakresie dotyczącym art. 9c ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- “2. Po zalogowaniu się do portalu poparcia oraz uwierzytelnieniu w sposób określony w ust. 1 obywatel uzyskuje informacje o:
- 1) komitetach, których jest członkiem, oraz pełnomocniku i zastępcy pełnomocnika tego komitetu;
 - 2) projektach ustaw, którym może udzielić poparcia;
 - 3) projektach ustaw, którym udzielił poparcia w portalu poparcia.”;
- 11) art. 1 pkt 2 w zakresie dotyczącym art. 9c ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- “3. Osobie, której dane są przetwarzane w portalu poparcia w związku z udzieleniem przez nią poparcia projektu ustawy, umożliwia się nieodpłatne pobranie informacji o dacie, godzinie i minucie udzielenia przez nią poparcia, nazwie komitetu oraz treści projektu ustawy, któremu udzielono poparcia w portalu poparcia.”;
- 12) art. 1 pkt 2 w zakresie dotyczącym art. 9c ust. 6 otrzymuje brzmienie:
- “6. Wykonanie uprawnień wskazanych w art. 9a ust. 1 pkt 4 za pośrednictwem portalu poparcia polega na umieszczeniu przez pełnomocnika komitetu w portalu poparcia sprawozdania finansowego o źródłach pozyskanych funduszy na cele inicjatywy ustawodawczej, opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.”;
- 13) w art. 1 pkt 2 po art. 9c ust. 6 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:
- “7. Obywatel może udzielić poparcia projektowi ustawy w sposób określony w art. 9 ust. 2 albo w sposób określony w art. 9c ust. 4.”;
- 14) w art. 1 pkt 2 w zakresie dotyczącym art. 9d ust. 1 przecinek po wyrazach “art. 103f” zastępuje się myślnikiem;

15) w art. 1 pkt 2 w zakresie dotyczącym art. 9d ust. 4:

- a) w pkt 1 ostatni przecinek zastępuje się średnikiem,
- b) w pkt 2 ostatni przecinek zastępuje się średnikiem,
- c) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

“3) pełnomocnik komitetu oraz zastępca pełnomocnika komitetu - w zakresie wskazanym w art. 9b ust. 2 pkt 1-3 oraz w zakresie informacji o liczbie obywateli, którzy udzielili projektowi poparcia za pomocą portalu poparcia;”;

- d) w pkt 4 ostatni przecinek zastępuje się średnikiem;

16) w art. 1 pkt 2 w zakresie dotyczącym art. 9d ust. 5:

- a) w pkt 1 przecinek zastępuje się średnikiem,
- b) w pkt 2 po wyrazach “postępowanie karne” dodaje się kropkę;

17) art. 1 pkt 3 skreśla się;

18) art. 1 pkt 4 w zakresie dotyczącym art. 10 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

“4. Projekt ustawy nie może zostać wniesiony później niż 3 miesiące od dnia, w którym zapewniono obywatelom możliwość udzielenia poparcia projektowi ustawy załączonemu do zawiadomienia o utworzeniu komitetu w portalu poparcia.”;

19) art. 1 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

“6) w art. 17 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

“2a. Termin, o którym mowa w ust. 2, uważa się za zachowany, jeśli przed jego upływem pełnomocnik komitetu umieścił w portalu poparcia sprawozdanie finansowe o źródłach pozyskanych funduszy na cele inicjatywy ustawodawczej, opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, zgodnie z art. 9c ust. 6.”;

20) w art. 1 po pkt 6 dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

“7) art. 18 ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

“3) bezskutecznego upływu terminu, o którym mowa w art. 10 ust. 4.”;

21) art. 3 otrzymuje brzmienie:

“Art. 3. Minister właściwy do spraw informatyzacji, w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego przepisu:

- 1) przygotowuje, w uzgodnieniu z Państwową Komisją Wyborczą, system teleinformatyczny, który umożliwi działanie usługi, o której mowa w art. 9a ustawy zmienianej w art. 1,

2) udostępni do wglądu Państwowej Komisji Wyborczej kod źródłowy portalu poparcia, w zakresie dotyczącym usługi, o której mowa w art. 9a ustawy zmienianej w art. 1.”;

22) po art. 3 dodaje się art. 3a w brzmieniu:

“Art. 3a. Przepisy ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do projektów ustaw, komitetów inicjatywy ustawodawczej oraz ich pełnomocników i zastępców pełnomocników, w sprawach, w których wydanie przez Marszałka Sejmu postanowienia o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu bądź doręczenie Marszałkowi Sejmu postanowienia Sądu Najwyższego uwzględniającego skargę, o której mowa w art. 6 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1, nastąpiło po wejściu w życie niniejszej ustawy.”.

UZASADNIENIE

Celem autopoprawki jest uwzględnienie części uwag i sugestii, które zostały zgłoszone w toku prac legislacyjnych przez Sąd Najwyższy, Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych oraz Biuro Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji, korekta omyłek, które znalazły się w pierwotnym projekcie ustawy, oraz wprowadzenie dalszych niezbędnych zmian do ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli.

Poprawka nr 1

Poprawka usuwa omyłkę pisarską, polegającą na błędnym oznaczeniu jednostki redakcyjnej w początkowej części ("Art. 1. W Art. 1 W ustawie z dnia 24 czerwca 1999 r....").

Poprawka nr 2

Poprawka usuwa z treści projektu definicję obywatela, przewidzianą w projekcie dla potrzeb tej ustawy. Definicja nie jest niezbędna, a jej wprowadzenie prowadziłoby to przyjęcia, że usługa wprowadzana w portalu poparcia jest dostępna tylko dla tych obywateli, którzy mogą udzielić poparcia projektowi ustawy - podczas, gdy usługa powinna być dostępna dla wszystkich, zaś samo udzielenie poparcia projektowi ustawy powinno być dostępne dla osób wskazanych w art. 2 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli.

Zamiast tego, w art. 1 pkt 1 projektu ujęto projektowane zmiany w art. 6 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli - tak, aby zapewnić w projekcie prawidłową kolejność zmienianych przepisów tej ustawy.

W stosunku do pierwotnej treści projektu, w projektowanym art. 6 ust. 6 doprecyzowano, że zapewnienie możliwości udzielenia poparcia następuje w portalu poparcia, oraz wydłużono termin z 3 do 7 dni. Wynika to z faktu, że w projektowanym art. 10 ust. 4 powiązano początek biegu terminu, w którym projekt ustawy musi uzyskać wymagane poparcie, z dniem, w którym zapewniono obywatelom możliwość udzielenia poparcia w portalu poparcia projektowi ustawy załączonemu do zawiadomienia o utworzeniu komitetu.

W ust. 8 przewidziano obowiązek Marszałka Sejmu zamieszczenia w portalu poparcia informacji o dniu, w którym zapewniono obywatelom możliwość udzielenia poparcia w portalu poparcia projektowi ustawy załączonemu do zawiadomienia o utworzeniu komitetu oraz przesłanie takiej informacji pełnomocnikowi komitetu.

Data ta ma istotne znaczenie dla obliczenia biegu terminu 3-miesięcznego na zebranie poparcia dla projektu ustawy - zgodnie z projektowanym art. 10 ust. 4 ustawy.

Poprawka nr 3

Wprowadzono zmianę w art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli, która przewiduje, że kampania promocyjna na rzecz projektu ustawy, zbieranie podpisów obywateli popierających projekt ustawy oraz udzielanie poparcia projektowi ustawy za pośrednictwem portalu poparcia może rozpocząć się w dniu, w którym zapewniono obywatelom możliwość udzielenia poparcia w portalu poparcia projektowi ustawy.

Możliwość udzielenia poparcia projektowi ustawy w portalu poparcia jest bowiem następstwem postanowienia o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu bądź postanowienia Sądu Najwyższego uwzględniającego skargę na postanowienie Marszałka Sejmu o odmowie przyjęcia zawiadomienia.

Poprawka nr 4

Zapis zmieniono zgodnie z sugestią Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji (pismo z 15 maja 2026 r., BEOS-809/26, s. 6) wskazującą, że cyfryzacja odnosi się tylko do uprawnień wymienionych w projektowanym art. 9a ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli.

Poprawka nr 5

Poprawka ma charakter edycyjny i służy dostosowaniu projektu do wymogów przewidzianych w Zasadach Techniki Prawodawczej.

Poprawki nr 6–9

Z projektu usunięto zapisy przewidujące konieczność przetwarzania w portalu poparcia adresów pełnomocnika komitetu, zastępcy pełnomocnika komitetu oraz osób udzielających poparcia - zgodnie z sugestią Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji (pismo z 15 maja 2026 r., BEOS-809/26, s. 6-7) wskazującą, że przetwarzanie w portalu poparcia tych danych adresowych jest zbędne.

Zmiana realizuje również sugestię Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji (pismo z 15 maja 2026 r., BEOS-809/26, s. 14) co do konieczności rozważenia sytuacji, w której poparcia projektowi ustawy będzie chciała udzielić osoba przebywająca poza granicami

Polski, która może nie posiadać przewidzianych pierwotnie w projekcie adresów na terenie Polski.

Do portalu informacyjnego mają być przekazywane dane z Centralnego Rejestru Wyborów oraz z rejestru PESEL w przypadku tych osób, które w portalu poparcia wyraziły zamiar skorzystania z usługi wskazanej w projektowanym art. 9a ust. 1. Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych zwracał bowiem uwagę na to, że przekazywanie tych danych powinno dotyczyć tylko osób, które zdecydowały się skorzystać z uprawnień przewidzianych w projektowanych przepisach (pismo z 28 kwietnia 2026 r., DPNT.401.145.2026.WL.MWR, s. 3).

Doprecyzowano również, że w portalu poparcia, w związku z usługą, o której mowa w projektowanym art. 9a, będą przetwarzane dane osób, które w portalu poparcia wyraziły zamiar skorzystania z usługi wskazanej w art. 9a ust. 1, w zakresie imienia (imion) i nazwiska, numeru ewidencyjnego PESEL, informacji o dacie, godzinie i minucie udzielenia poparcia oraz złożonym podpisie, informacji o dacie, godzinie i minucie wniesienia przez pełnomocnika komitetu do Marszałka Sejmu projektu ustawy oraz złożonym podpisie, a także informacji o dacie, godzinie i minucie złożenia przez pełnomocnika komitetu sprawozdania finansowego o źródłach pozyskanych funduszy na cele inicjatywy ustawodawczej oraz złożonym podpisie.

Poprawka nr 10

Poprawka precyzuje, że obywatel w portalu poparcia będzie uzyskiwać informację o projektach ustaw, którym udzielił poparcia w portalu poparcia - niezależnie od możliwości pobrania takiej informacji, jak przewidziano w projektowanym art. 9c ust. 3.

Poprawka nr 11

Poprawka precyzuje, że możliwość pobrania informacji o dacie, godzinie i minucie udzielenia przez nią poparcia, nazwie komitetu oraz treści projektu ustawy, któremu udzielono poparcia odnosi się do projektów, którym udzielono poparcia w portalu poparcia. Obywatel nie będzie miał zatem takiej możliwości w stosunku do projektów ustaw, które poparł składając podpis własnoręczny.

Poprawka nr 12

Zmieniono ze względu na sugestię Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji (pismo z 15 maja 2026 r., BEOS-809/26, s. 10) wskazującą, że obowiązek złożenia dodatkowego

oświadczenia przez osobę, która składa sprawozdanie finansowe o źródłach pozyskanych funduszy na cele inicjatywy ustawodawczej nie wynika z obowiązujących przepisów ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli. Ze względu na zapewnienie spójności regulacji i równości sytuacji prawnej podmiotów Biuro Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji sugerowało, aby obowiązek złożenia takiego oświadczenia dotyczył również również podmiotów składających sprawozdanie finansowe w formie tradycyjnej.

Celem spełnienia tych wymogów usunięto wymóg złożenia oświadczenia w przypadku składania sprawozdania poprzez portal poparcia - zamiast wprowadzać dodatkowy obowiązek dla podmiotów składających sprawozdanie w postaci papierowej.

Poprawka nr 13

Poprawkę wprowadzono zgodnie z sugestią Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji (pismo z 15 maja 2026 r., BEOS-809/26, s. 14) wskazującą na konieczność doprecyzowania, że dana osoba może udzielić poparcia projektowi tylko raz - albo za pośrednictwem portalu poparcia albo w formie papierowej, składając podpis własnoręczny.

Poprawka nr 14

Poprawka ma charakter edycyjny i służy dostosowaniu projektu do wymogów przewidzianych w Zasadach Techniki Prawodawczej.

Poprawka nr 15

Poprawki odnoszące się do lit. a, b oraz d mają charakter edycyjny i służą dostosowaniu projektu do wymogów przewidzianych w Zasadach Techniki Prawodawczej. Poprawka odnosząca się do lit. c usuwa omyłkę pisarską w projekcie.

Poprawka nr 16

Poprawka ma charakter edycyjny i służy dostosowaniu projektu do wymogów przewidzianych w Zasadach Techniki Prawodawczej.

Poprawka nr 17

Dotychczasową treść art. 1 pkt 3 projektu przeniesiono do art. 1 pkt 1 - zgodnie z poprawką nr 2 i zmieniono w sposób tam podany.

Poprawka nr 18

Poprawkę wprowadzono na podstawie sugestii Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji (pismo z 15 maja 2026 r., BEOS-809/26, s. 8-9), gdzie wskazano na niedoskonałość obecnej regulacji wiążącej początek terminu 3-miesięcznego z datą wydania postanowienia Marszałka Sejmu o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu lub postanowienia Sądu Najwyższego wskazanego w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli.

Zgodnie ze zmienionym brzmieniem, termin 3-miesięczny będzie obliczany od dnia, w którym zapewniono obywatelom możliwość udzielenia poparcia projektowi ustawy załączonemu do zawiadomienia o utworzeniu komitetu w portalu poparcia.

Poprawka nr 19

Usunięto wymóg złożenia odrębnego oświadczenia, zgodnie z poprawką nr 12, oraz dostosowano brzmienie przepisu do projektowanego art. 9c ust. 4.

Poprawka nr 20

Poprawiono odesłanie do przepisu określającego termin, w którym projekt ustawy może zostać wniesiony do Marszałka Sejmu.

Poprawka nr 21

Poprawiono odesłanie do przepisu wskazującego na usługę przewidzianą w projekcie ustawy.

Poprawka nr 22

Poprawka wprowadza przepis przejściowy, przewidujący, że przepisy ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do projektów ustaw, komitetów inicjatywy ustawodawczej oraz ich pełnomocników i zastępców pełnomocników, w sprawach, w których wydanie przez Marszałka Sejmu postanowienia o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu bądź doręczenie Marszałkowi Sejmu postanowienia Sądu Najwyższego uwzględniającego skargę, o której mowa w art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli, nastąpiło po wejściu w życie niniejszej ustawy.

Pozostałe uwagi zgłoszone przez Sąd Najwyższy, Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych oraz Biuro Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji, a także dalsze uwagi, które mogą zostać przedstawione (do dnia złożenia niniejszej autopoprawki nie otrzymano stanowisk Naczelnej Rady Adwokackiej oraz Krajowej Rady Radców Prawnych), powinny być przedmiotem uwagi na dalszym etapie prac parlamentarnych.

W związku ze zmianami wprowadzonymi w niniejszej autopoprawce, akapit drugi na stronie 2 uzasadnienia projektu ustawy, zaczynający się od słów “Po wydaniu przez Marszałka Sejmu...” otrzymuje brzmienie:

“Po wydaniu przez Marszałka Sejmu postanowienia o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu lub po doręczeniu Marszałkowi Sejmu postanowienia Sądu Najwyższego uwzględniającego skargę na postanowienie o odmowie przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu komitetu, w terminie 7 dni, w portalu poparcia umożliwia się obywatelom udzielenie poparcia projektowi ustawy. W tym samym terminie, Marszałek Sejmu zamieszcza w portalu poparcia informację o tym, że dany obywatel przystąpił do komitetu – przy czym informacja o tym będzie dostępna w portalu poparcia dla osoby, której ona dotyczy”.

W powyższym zakresie przewidziano dłuższy niż początkowo zakładany termin na wykonanie obowiązków przez Marszałka Sejmu. Wynika to z faktu, że w projektowanym art. 10 ust. 4 powiązано początek biegu terminu, w którym projekt ustawy musi uzyskać wymagane poparcie, z dniem, w którym zapewniono obywatelom możliwość udzielenia poparcia w portalu poparcia projektowi ustawy załączonemu do zawiadomienia o utworzeniu komitetu.

Autopoprawka nie powoduje konieczności zmiany Deklarowanych Skutków Regulacji, albowiem informacje tam zawarte pozostają aktualne.

Warszawa, 19 czerwca 2026 r.

BEOS-WPEiM-1428/26

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-III.020.95.23.8026

Data wpływu 19.06.26r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli oraz ustawy – Kodeks wyborczy (druk nr 2452) w wersji uwzględniającej autopoprawkę (przedstawiciel wnioskodawców: posłanka Paulina Matysiak)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2026 r. poz. 573) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

W projekcie przewidziane są zmiany w ustawie z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli¹ (dalej: u.o.w.i.u.p.o.) oraz ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy² (dalej: Kodeks wyborczy).

Zmiany u.o.w.i.u.p.o. zasadniczo dotyczą wprowadzenia nowej usługi teleinformatycznej (dalej: usługa) służącej do: 1) weryfikacji tożsamości i prawa do wykonywania uprawnień przy użyciu usługi; 2) udzielenia poparcia projektowi ustawy; 3) wniesienia przez pełnomocnika komitetu do Marszałka Sejmu projektu ustawy; 4) złożenia przez pełnomocnika komitetu sprawozdania finansowego o źródłach pozyskanych funduszy na cele inicjatywy ustawodawczej (art. 1 pkt 2 projektu; dodawane art. 9a-9d u.o.w.i.u.p.o.). Wykonywanie powyższych uprawnień będzie możliwe po zalogowaniu się oraz uwierzytelnieniu. Usługa ma ponadto umożliwiać, bez logowania i uwierzytelnienia uzyskanie informacji o: 1) komitetach, co do których Marszałek Sejmu wydał postanowienie o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu

¹ Dz. U. z 2018 r. poz. 2120.

² Dz. U. z 2025 r. poz. 365 i 1792.

komitetu, wraz projektem ustawy załączonym do zawiadomienia, oraz o liczbie osób, które dotychczas udzieliły poparcia projektowi ustawy za pomocą portalu poparcia; 2) komitetach, w przypadku których Sąd Najwyższy uwzględnił skargę na postanowienie Marszałka Sejmu o odmowie przyjęcia zawiadomienia o utworzenia komitetu, wraz projektem ustawy załączonym do zawiadomienia, oraz o liczbie osób, które dotychczas udzieliły poparcia projektowi ustawy za pomocą portalu poparcia. Usługa ma być udostępniana w portalu poparcia, o którym mowa w art. 103d § 1 Kodeksu wyborczego (dalej: portal poparcia). W portalu poparcia, w związku z usługą przetwarzane mają być następujące dane: 1) imię (imiona), nazwisko oraz numer PESEL pełnomocnika komitetu oraz zastępcy pełnomocnika komitetu; 2) nazwa komitetu oraz adres jego siedziby; 3) dane osób, które w portalu poparcia wyraziły zamiar skorzystania z usługi w zakresie: imienia (imion) i nazwiska, numeru PESEL, informacji o dacie, godzinie i minucie udzielenia poparcia, wniesienia przez pełnomocnika komitetu projektu ustawy oraz złożenia sprawozdania finansowego oraz złożonych w związku z tymi czynnościami podpisach; 4) danych zawartych w sprawozdaniach finansowych o źródłach pozyskanych funduszy na cele inicjatywy ustawodawczej, informacje o dacie, godzinie i minucie ich złożenia oraz złożonym podpisie. Do portalu poparcia mają być przekazywane z Centralnego Rejestru Wyborców oraz z rejestru PESEL dane (imiona, nazwiska, numery PESEL), w zakresie niezbędnym do funkcjonowania tego portalu, dotyczące osób, które w portalu poparcia wyraziły zamiar skorzystania z usługi. Dane przetwarzane w portalu poparcia w związku z usługą miałyby być przechowywane w portalu poparcia przez okres 12 miesięcy od dnia rozwiązania komitetu. Niezwłocznie po upływie tego terminu Szef Krajowego Biura Wyborczego będzie usuwał dane. Dostęp do danych zgromadzonych w portalu poparcia w związku z usługą i w szczegółowo określonym zakresie posiadać mają Państwowa Komisja Wyborcza oraz Szef Krajowego Biura Wyborczego, Marszałek Sejmu, pełnomocnik komitetu oraz zastępca pełnomocnika komitetu, minister właściwy do spraw informatyzacji oraz minister właściwy do spraw finansów publicznych. Natomiast Szef Krajowego Biura Wyborczego ma udostępniać dane przetwarzane w portalu poparcia w związku z usługą na żądanie właściwego sądu w związku z postępowaniami przewidzianymi w ustawie oraz sądów, prokuratury lub Policji, prowadzących postępowanie karne.

Ponadto w projekcie zostały zawarte zmiany u.o.w.i.u.p.o związane z wprowadzeniem możliwości udzielenia poparcia projektowi ustawy, składania projektów oraz składania przez pełnomocnika komitetu sprawozdania finansowego o źródłach pozyskanych funduszy na cele inicjatywy ustawodawczej przy użyciu usługi (art. 1 pkt 1, 1a, 4, 5, 6 i 7 projektu – zmiany art. 6, art. 8, art. 10, art. 12, art. 17 i art. 18 u.o.w.i.u.p.o).

Zmiana w Kodeksie wyborczym dotyczy dodania do katalogu zadań Państwowej Komisji Wyborczej obowiązków wynikających z u.o.w.i.u.p.o. (art. 2 projektu).

Zgodnie z art. 3 projektu minister właściwy do spraw informatyzacji, w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie tego przepisu przygotowuje, w uzgodnieniu z Państwową Komisją Wyborczą, system teleinformatyczny, który umożliwi działanie usługi, oraz udostępni do wglądu Państwowej Komisji Wyborczej kod źródłowy portalu poparcia w zakresie dotyczącym usługi.

Zmienione przepisy u.o.w.i.u.p.o. w brzmieniu nadanym nowelizacją miałyby być stosowane do projektów ustaw, komitetów inicjatywy ustawodawczej oraz ich pełnomocników i zastępców pełnomocników, w sprawach, w których wydanie przez Marszałka Sejmu postanowienia o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu bądź doręczenie Marszałkowi Sejmu postanowienia Sądu Najwyższego uwzględniającego skargę na postanowienie Marszałka Sejmu o odmowie przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu komitetu, nastąpiło po wejściu w życie ustawy zmieniającej (art. 3a projektu).

Projektowana ustawa miałaby wejść w życie po upływie 12 miesięcy od dnia jej ogłoszenia, z wyjątkiem art. 3, który miałby wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Analiza proponowanej ustawy wymaga uwzględnienia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólnego rozporządzenia o ochronie danych)³ (dalej: RODO albo rozporządzenie).

Rozporządzenie ustanawia przepisy o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych oraz przepisy o swobodnym przepływie danych osobowych (art. 1 ust. 1 RODO). Akt ten ma zastosowanie do przetwarzania danych osobowych w sposób całkowicie lub częściowo zautomatyzowany oraz do przetwarzania w sposób inny niż zautomatyzowany danych osobowych stanowiących część zbioru danych lub mających stanowić część zbioru danych (art. 2 ust. 1 RODO).

Zgodnie z RODO „dane osobowe” oznaczają wszelkie informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej (osobie, której dane dotyczą); możliwa do zidentyfikowania osoba fizyczna to osoba, którą można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować, w szczególności na podstawie identyfikatora takiego jak imię i nazwisko, numer identyfikacyjny, dane o lokalizacji, identyfikator internetowy lub jeden bądź kilka szczególnych czynników określających fizyczną, fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby fizycznej (art. 4 pkt 1 RODO). Pod pojęciem „przetwarzanie” należy rozumieć operację lub zestaw

³ Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016, s. 1, ze zm.

operacji wykonywanych na danych osobowych lub zestawach danych osobowych w sposób zautomatyzowany lub niezautomatyzowany, taką jak zbieranie, utrwalanie, organizowanie, porządkowanie, przechowywanie, adaptowanie lub modyfikowanie, pobieranie, przeglądanie, wykorzystywanie, ujawnianie poprzez przesłanie, rozpowszechnianie lub innego rodzaju udostępnianie, dopasowywanie lub łączenie, ograniczanie, usuwanie lub niszczenie (art. 4 pkt 2 RODO).

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Proponowana ustawa powinna zostać poddana ocenie co do zgodności z przepisami RODO w zakresie, w którym dotyczy przetwarzania danych osobowych w ramach usługi (dodawane art. 9a-9d u.o.w.i.u.p.o.).

Zgodnie z art. 2 ust. 2 lit. a RODO rozporządzenie to nie znajduje zastosowania w ramach działalności nieobjętej zakresem prawa Unii Europejskiej. Wyłączenie to jest jednak interpretowane przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wąsko, jako dotyczące przetwarzania danych osobowych dokonywanego przez organy państwowe w ramach działalności mającej na celu ochronę bezpieczeństwa narodowego lub działalności, która może zostać zaliczona do tej samej kategorii⁴. Zagadnienia stanowiące przedmiot projektu nie dotyczą działalności rangi ochrony bezpieczeństwa narodowego, nie są więc objęte wyłączeniem z art. 2 ust. 2 lit. a RODO. W konsekwencji RODO znajduje zastosowanie w zakresie objętym projektem.

W art. 9 RODO określono zasady przetwarzania szczególnych kategorii danych osobowych (danych ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub światopoglądowe, przynależność do związków zawodowych; danych genetycznych; danych biometrycznych w celu jednoznacznego zidentyfikowania osoby fizycznej; danych dotyczących zdrowia, seksualności lub orientacji seksualnej). W projekcie uregulowano zasady przetwarzania danych, które można zaliczyć do kategorii danych ujawniających poglądy polityczne obywateli w rozumieniu RODO. Artykuł 9 ust. 1 RODO zakazuje przetwarzania wspomnianych danych, chyba że zostanie spełniony jeden z warunków określonych w art. 9 ust. 2 tego aktu. W analizowanym przypadku jako podstawę przetwarzania należy wskazać art. 9 ust. 2 lit. g RODO, na mocy którego przetwarzanie danych osobowych jest zgodne z prawem, gdy jest niezbędne ze względów związanych z ważnym interesem publicznym, na podstawie prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego, które są proporcjonalne do wyznaczonego celu, nie naruszają istoty prawa do ochrony danych i przewidują odpowiednie i konkretne środki ochrony praw podstawowych i interesów osoby, której dane dotyczą.

⁴ Wyrok TSUE w sprawie C-306/21, ECLI:EU:C:2022:813, pkt 39.

W odniesieniu do zasad dotyczących przetwarzania danych osobowych należy wskazać, że w świetle projektowanych rozwiązań mają być one przetwarzane w sposób proporcjonalny w oparciu o podstawę prawną określoną w ustawie i dla ustawowo określonych celów (na potrzeby wykonywania przez obywateli inicjatywy ustawodawczej). W projekcie określono również szczegółowo zakres przetwarzanych danych oraz okres ich przechowywania. Wobec powyższego należy uznać, że proponowane rozwiązania w zakresie, w którym dotyczą ochrony danych osobowych, nie są sprzeczne z przepisami RODO.

4. Konkluzja

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli oraz ustawy – Kodeks wyborczy w wersji uwzględniającej autopoprawkę nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Autor:

Wojciech Miller

ekspert ds. legislacji

w Biurze Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik

/podpisano elektronicznie/

Warszawa, 19 czerwca 2026 r.

BEOS-WPEiM-1429/26

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-III.020.95.22.2026

Data wpływu 19.06.26r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli oraz ustawy – Kodeks wyborczy (druk nr 2452) w wersji uwzględniającej autopoprawkę (przedstawiciel wnioskodawców: posłanka Paulina Matysiak) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

W projekcie przewidziane są zmiany w ustawie z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli¹ (dalej: u.o.w.i.u.p.o.) oraz ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy² (dalej: Kodeks wyborczy).

Zmiany u.o.w.i.u.p.o. zasadniczo dotyczą wprowadzenia nowej usługi teleinformatycznej (dalej: usługa) służącej do: 1) weryfikacji tożsamości i prawa do wykonywania uprawnień przy użyciu usługi; 2) udzielenia poparcia projektowi ustawy; 3) wniesienia przez pełnomocnika komitetu do Marszałka Sejmu projektu ustawy; 4) złożenia przez pełnomocnika komitetu sprawozdania finansowego o źródłach pozyskanych funduszy na cele inicjatywy ustawodawczej (art. 1 pkt 2 projektu; dodawane art. 9a-9d u.o.w.i.u.p.o.). Wykonywanie powyższych uprawnień będzie możliwe po zalogowaniu się oraz uwierzytelnieniu. Usługa ma ponadto umożliwiać, bez logowania i uwierzytelnienia uzyskanie informacji o: 1) komitetach, co do których Marszałek Sejmu wydał postanowienie o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu, wraz projektem ustawy załączonym do zawiadomienia, oraz o liczbie osób, które dotychczas udzieliły poparcia projektowi ustawy za pomocą portalu poparcia; 2) komitetach, w przypadku których Sąd Najwyższy uwzględnił skargę

¹ Dz. U. z 2018 r. poz. 2120.

² Dz. U. z 2025 r. poz. 365 i 1792.

na postanowienie Marszałka Sejmu o odmowie przyjęcia zawiadomienia o utworzenia komitetu, wraz projektem ustawy załączonym do zawiadomienia, oraz o liczbie osób, które dotychczas udzieliły poparcia projektowi ustawy za pomocą portalu poparcia. Usługa ma być udostępniana w portalu poparcia, o którym mowa w art. 103d § 1 Kodeksu wyborczego (dalej: portal poparcia). W portalu poparcia, w związku z usługą przetwarzane mają być następujące dane: 1) imię (imiona), nazwisko oraz numer PESEL pełnomocnika komitetu oraz zastępcy pełnomocnika komitetu; 2) nazwa komitetu oraz adres jego siedziby; 3) dane osób, które w portalu poparcia wyraziły zamiar skorzystania z usługi w zakresie: imienia (imion) i nazwiska, numeru PESEL, informacji o dacie, godzinie i minucie udzielenia poparcia, wniesienia przez pełnomocnika komitetu projektu ustawy oraz złożenia sprawozdania finansowego oraz złożonych w związku z tymi czynnościami podpisach; 4) danych zawartych w sprawozdaniach finansowych o źródłach pozyskanych funduszy na cele inicjatywy ustawodawczej, informacje o dacie, godzinie i minucie ich złożenia oraz złożonym podpisie. Do portalu poparcia mają być przekazywane z Centralnego Rejestru Wyborców oraz z rejestru PESEL dane (imiona, nazwiska, numery PESEL), w zakresie niezbędnym do funkcjonowania tego portalu, dotyczące osób, które w portalu poparcia wyraziły zamiar skorzystania z usługi. Dane przetwarzane w portalu poparcia w związku z usługą miałyby być przechowywane w portalu poparcia przez okres 12 miesięcy od dnia rozwiązania komitetu. Niezwłocznie po upływie tego terminu Szef Krajowego Biura Wyborczego będzie usuwał dane. Dostęp do danych zgromadzonych w portalu poparcia w związku z usługą i w szczegółowo określonym zakresie posiadać mają Państwowa Komisja Wyborcza oraz Szef Krajowego Biura Wyborczego, Marszałek Sejmu, pełnomocnik komitetu oraz zastępca pełnomocnika komitetu, minister właściwy do spraw informatyzacji oraz minister właściwy do spraw finansów publicznych. Natomiast Szef Krajowego Biura Wyborczego ma udostępniać dane przetwarzane w portalu poparcia w związku z usługą na żądanie właściwego sądu w związku z postępowaniami przewidzianymi w ustawie oraz sądów, prokuratury lub Policji, prowadzących postępowanie karne.

Ponadto w projekcie zostały zawarte zmiany u.o.w.i.u.p.o. związane z wprowadzeniem możliwości udzielenia poparcia projektowi ustawy, składania projektów oraz składania przez pełnomocnika komitetu sprawozdania finansowego o źródłach pozyskanych funduszy na cele inicjatywy ustawodawczej przy użyciu usługi (art. 1 pkt 1, 1a, 4, 5, 6 i 7 projektu – zmiany art. 6, art. 8, art. 10, art. 12, art. 17 i art. 18 u.o.w.i.u.p.o.).

Zmiana w Kodeksie wyborczym dotyczy dodania do katalogu zadań Państwowej Komisji Wyborczej obowiązków wynikających z u.o.w.i.u.p.o. (art. 2 projektu).

Zgodnie z art. 3 projektu minister właściwy do spraw informatyzacji, w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie tego przepisu przygotowuje, w uzgodnieniu z Państwową Komisją Wyborczą, system teleinformatyczny,

który umożliwi działanie usługi, oraz udostępni do wglądu Państwowej Komisji Wyborczej kod źródłowy portalu poparcia w zakresie dotyczącym usługi.

Zmienione przepisy u.o.w.i.u.p.o. w brzmieniu nadanym nowelizacją miałyby być stosowane do projektów ustaw, komitetów inicjatywy ustawodawczej oraz ich pełnomocników i zastępców pełnomocników, w sprawach, w których wydanie przez Marszałka Sejmu postanowienia o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu bądź doręczenie Marszałkowi Sejmu postanowienia Sądu Najwyższego uwzględniającego skargę na postanowienie Marszałka Sejmu o odmowie przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu komitetu, nastąpiło po wejściu w życie ustawy zmieniającej (art. 3a projektu).

Projekt ustawy nie zawiera przepisów, które mają na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli oraz ustawy – Kodeks wyborczy w wersji uwzględniającej autopoprawkę **nie stanowi projektu ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej** w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autor:

Wojciech Miller

ekspert ds. legislacji

w Biurze Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik

/podpisano elektronicznie/

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH**

Mirosław Wróblewski

Warszawa, 24 czerwca 2026

DPNT.401.145.2026.WL.MWR

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-III.020.95.25.2026

Data wpływu 25.06.26r.

**Pan
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu RP**

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z 15 czerwca 2026 r. znak: SPS-III.020.95.20.2026, działając na podstawie art. 57 ust. 1 lit. c) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679¹ oraz art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych², uprzejmie informuję, że do przedstawionej **autopoprawki do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli oraz ustawy Kodeks wyborczy** (druk nr 2452) Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych jako organ nadzorczy zgłasza następujące uwagi.

Pozytywnie należy odnieść się do faktu, że **przedstawiona autopoprawka uwzględnia uwagę zgłoszoną przez organ nadzorczy** w opinii legislacyjnej z 28 kwietnia 2026 r.³, dotyczącą projektowanego **art. 9b ust. 3** ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli⁴ i wynikającego z tego przepisu przekazywania danych z Centralnego Rejestru Wyborców do portalu poparcia. Organ nadzorczy wskazał,

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016, str. 1 ze zm.), dalej: „rozporządzenie 2016/679”.

² Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781 ze zm.).

³ Pismo Prezesa UODO do Zastępcy Szefa Kancelarii Sejmu – Pana Dariusza Salamończyka – z 28 kwietnia 2026 r. znak DPNT.401.145.2026.WL.MWR.

⁴ Ustawa z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli (Dz. U. z 2018 r. poz. 2120).

że rozwiązanie to powinno być oparte na dobrowolności i dotyczyć wyłącznie obywateli zainteresowanych tą formą aktywności politycznej – z analizowanego przepisu powinno wprost wynikać, że z CRW i rejestru PESEL do portalu poparcia są przekazywane wyłącznie dane tych obywateli, którzy zdecydowali się skorzystać z usługi ustanawianej projektem. Zgodnie z projektowanym przepisem w brzmieniu nadanym autopoprawką (pkt 9), „do portalu poparcia są przekazywane z Centralnego Rejestru Wyborców oraz rejestru PESEL dane, o których mowa w art. 9b ust. 2 pkt 4 lit. a i b, w zakresie niezbędnym do funkcjonowania tego portalu, dotyczące osób, które w portalu poparcia wyraziły zamiar skorzystania z usługi wskazanej w art. 9a ust. 1.

Uwzględniona została również uwaga do projektowanego art. 9b ust. 3 pkt 2 ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli, w zakresie unormowania, że dane „mogą być przekazywane” – organ nadzorczy wskazał, że z projektu powinno wynikać jednoznacznie, czy dane na podstawie projektowanego przepisu będą podlegały przekazywaniu, czy też nie. Uwaga ta została odzwierciedlona w pkt 9 autopoprawki.

W pozostałym zakresie przedstawiona autopoprawka nie uwzględnia jednak uwag organu nadzorczego zgłoszonych w ww. opinii i uwagi te pozostają aktualne, w szczególności dotyczące:

- wskazania wprost w projekcie ustawy, że dane osobowe przetwarzane w systemie teleinformatycznym, w celu realizacji usługi (w szczególności dane obywateli, którzy złożyli podpisy pod projektem ustawy), **są przetwarzane w celu umożliwienia wykonywania inicjatywy ustawodawczej przez obywateli i nie są przetwarzane w innych celach, w tym nie mogą one służyć profilowaniu osób fizycznych;**
- projektowanego art. 9b ust. 3 ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli, w zakresie doprecyzowania, **w jaki sposób i w jakim trybie następuje przekazywanie danych osobowych** na podstawie projektowanego przepisu;
- projektowanego art. 9d ust. 5 pkt 2 ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli i konieczności **ustanowienia w tym przepisie gwarancji praw i wolności** osób, których dane będą udostępniane na żądanie sądów, prokuratury lub Policji prowadzących postępowanie karne, np. poprzez precyzyjne określenie katalogu przestępstw, w sprawie których prowadzone jest postępowanie karne, na potrzeby którego ww. organy pozyskują dane osobowe bądź też na precyzyjnym wskazaniu zakresu udostępnianych danych (adekwatnego do celu tego udostępniania – dane powinny być przekazywane wyłącznie, o ile jest to niezbędne i nie w sposób ciągły, np. przez stałe pozyskiwanie).

Jednocześnie pragnę podkreślić, że uwagi organu ochrony danych osobowych przedstawiane w toku prac legislacyjnych mają charakter eksperckich wskazówek dla projektodawcy, który podejmuje decyzję co do ostatecznego kształtu przyjmowanych

przepisów i odpowiada za zapewnienie ich zgodności z przepisami o ochronie danych osobowych.

Łączę wyrazy szacunku,

Mirosław Wróblewski
Prezes Urzędu
Ochrony Danych Osobowych

/-dokument w postaci elektronicznej
podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

SĄD NAJWYŻSZY

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego

Warszawa, dnia 29 czerwca 2026 r.

BSA III.021.8.2026

Szanowny Pan
Dariusz Salamonczyk
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 15 czerwca 2026 r., znak: SPS-III.020.95.20.2026, mając na uwadze treść art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 622), w świetle którego Sąd Najwyższy może opiniować projekty tylko takich ustaw i innych aktów normatywnych, na podstawie których orzekają i funkcjonują sądy, a także innych projektów ustaw w zakresie, w jakim mają one wpływ na sprawy należące do właściwości Sądu Najwyższego, w załączeniu uprzejmie przesyłam uwagi Sądu Najwyższego do autopoprawki do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o wykonaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli oraz ustawy – Kodeks wyborczy (druk nr 2452).

Z poważaniem,

SSN Zbigniew Kapiński
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-III.020.95.26.2026

Data wpływu 30.06.26 r.

BSA III.021.8.2026

Uwagi

w sprawie autopoprawki do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli oraz ustawy – Kodeks wyborczy

Zaproponowane zmiany mają w dużej mierze charakter techniczny i redakcyjny oraz uwzględniają uwagi przekazane wcześniej przez Sąd Najwyższy, Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, a w szczególności przez Biuro Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji.

Najważniejszą merytoryczną autopoprawką jest zmiana art. 1 pkt 4 projektu w zakresie dotyczącym brzmienia art. 10 ust. 4 ustawy, który precyzuje rozpoczęcie biegu 3 miesięcznego terminu na wniesienie projektu ustawy, od dnia, w którym zapewniono obywatelom możliwość udzielenia poparcia projektowi ustawy załączonemu do zawiadomienia o utworzeniu komitetu w portalu poparcia.

Wcześniejsze brzmienie projektu poselskiego zakładało, że projekt ustawy nie może zostać wniesiony później niż 3 miesiące od daty postanowienia Marszałka Sejmu o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu lub postanowienia Sądu Najwyższego, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy. W związku z powyższym pierwotnie zaproponowane rozwiązanie mogło *de facto* skracać trzymiesięczny termin na zbieranie podpisów poparcia, z uwagi na fakt, że Marszałek Sejmu miał dodatkowy termin na udostępnienie obywatelom faktycznej możliwości popierania projektu w portalu poparcia.

Aktualne powiązanie początku biegu terminu, w którym projekt ustawy musi uzyskać wymagane poparcie, z dniem, w którym zapewniono obywatelom możliwość udzielenia poparcia projektowi ustawy załączonemu do zawiadomienia o utworzeniu komitetu wydaje się dobrym rozwiązaniem i zapewniać niezakłócony bieg terminu (jednakże por. wcześniejsze uwagi SN dot. wprowadzenia rozwiązań na wypadek ewentualnych awarii portalu poparcia). Zaproponowane autopoprawką rozwiązanie, w połączeniu z obowiązkiem Marszałka Sejmu do poinformowania pełnomocnika komitetu o dacie i godzinie udostępnienia możliwości udzielenia poparcia w portalu poparcia sprawia, że procedura jest bardziej przejrzysta i pro obywatelska. Tę zmianę należy ocenić jako korzystną i dającą obywatelskiemu komitetowi inicjatywy ustawodawczej realny czas 3 miesięcy na zebranie podpisów poparcia.

Dodatkowo, wydłużeniu z 3 do 7 dni uległ termin, w którym Marszałek Sejmu zapewnia obywatelom możliwość udzielenia poparcia w portalu poparcia projektowi ustawy załączonemu do zawiadomienia o utworzeniu komitetu. Doprecyzowano również, że zapewnienie możliwości zbierania podpisów elektronicznych ma nastąpić w portalu poparcia, co wcześniej nie wynikało bezpośrednio z treści projektu. Ta ostatnia zmiana wydaje się precyzująca procedurę zatem trudno mieć do niej uwagi krytyczne.

Obecnie, w terminie 7 dni od dnia wydania przez Marszałka Sejmu postanowienia o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu, bądź doręczenia Marszałkowi Sejmu postanowienia Sądu Najwyższego uwzględniającego skargę na postanowienie o odmowie przyjęcia

zawiadomienia o utworzeniu komitetu, poza zapewnieniem obywatelom możliwości udzielenia poparcia w portalu poparcia. „Marszałek Sejmu: 1) zamieszcza w portalu poparcia informację o dniu, w którym zapewniono obywatelom możliwość udzielenia poparcia w portalu poparcia projektowi ustawy załączonemu do zawiadomienia o utworzeniu komitetu; 2) przesyła pełnomocnikowi komitetu informację o dniu, w którym zapewniono obywatelom możliwość udzielenia poparcia w portalu poparcia projektowi ustawy załączonemu do zawiadomienia o utworzeniu komitetu”.

Stosunkowo nieznaczne wydłużenie terminu z 3 do 7 dni, w połączeniu z powyżej wymienionymi czynnościami informacyjnymi, które Marszałek Sejmu jest obowiązany zrealizować w tym terminie, sprawia, że nie powinno ono mieć wpływu na wydłużenie samej procedury, zaś poprawki podsumować należy jako porządkujące i pożądane. Ogół zmian wprowadzonych autopoprawką należy ocenić jako usprawniający procedurę i przez to pozytywny, choć pozostaje aktualna część wcześniejszych uwag Sądu Najwyższego, a przedstawiony projekt ustawy powinien być przedmiotem dalszych analiz i prac, w tym nad terminami jego wejścia w życie.

Reasumując, przedstawioną do opiniowania autopoprawkę do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli oraz ustawy – Kodeks wyborczy należy co do zasady również ocenić pozytywnie z zastrzeżeniem, że – jak wskazali wnioskodawcy – na dalszym etapie prac parlamentarnych szczegółowe rozwiązania i zgłoszone uwagi będą przedmiotem dalszej analizy.

BEOS-1531/26

Warszawa, 30 czerwca 2026 r.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SP5-III.020.95.27.2026
Data wpływu 30.06.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia w sprawie oceny skutków regulacji poselskiego projektu ustawy
o zmianie ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli
oraz ustawy – Kodeks wyborczy
w wersji uwzględniającej autopoprawkę z 9 czerwca 2026 r.¹
(druk sejmowy nr 2452)**

Na podstawie art. 34 ust. 9a uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r.
– Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2026 r. poz. 573)
sporządza się następującą opinię:

I. Problem, który zamierzają rozwiązać Wnioskodawcy

Na podstawie załączonych do projektu uzasadnienia i deklarowanych skutków regulacji (DSR) należy przyjąć, że problem, który ma zostać rozwiązany dzięki projektowanej ustawie, dotyczy przepisów ustawy dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli² (dalej: u.o.w.i.u.p.o.). Obecnie w u.o.w.i.u.p.o. przewidziana jest możliwość udzielenia poparcia projektowi ustawy jedynie z wykorzystaniem podpisów własnoręcznych. W ocenie Wnioskodawców brak możliwości korzystania w tym zakresie z rozwiązań elektronicznych ogranicza wykonywanie obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej.

II. Rozwiązanie rekomendowane przez Wnioskodawców

W projekcie przewidziane są zmiany w ustawie o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli oraz ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy³.

Zmiany u.o.w.i.u.p.o. zasadniczo dotyczą wprowadzenia nowej usługi teleinformatycznej (dalej: usługa) służącej do: 1) weryfikacji tożsamości i prawa

¹ Opinia dotyczy projektu z 1 kwietnia 2026 r., ujętego w druku sejmowym nr 2452, z uwzględnieniem autopoprawki z 9 czerwca 2026 r. (RPW/19695/2026).

² Dz. U. z 2018 r. poz. 2120.

³ Dz. U. z 2025 r. poz. 365 i 1792.

do wykonywania uprawnień przy użyciu usługi; 2) udzielenia poparcia projektowi ustawy; 3) wniesienia przez pełnomocnika komitetu do Marszałka Sejmu projektu ustawy; 4) złożenia przez pełnomocnika komitetu sprawozdania finansowego o źródłach pozyskanych funduszy na cele inicjatywy ustawodawczej (art. 1 pkt 2 projektu; dodawane art. 9a-9d u.o.w.i.u.p.o.). Wykonywanie powyższych uprawnień będzie możliwe po zalogowaniu się oraz uwierzytelnieniu. Usługa ma ponadto umożliwiać, bez logowania i uwierzytelnienia, uzyskanie informacji o: 1) komitetach, co do których Marszałek Sejmu wydał postanowienie o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu, wraz projektem ustawy załączonym do zawiadomienia, oraz o liczbie osób, które dotychczas udzieliły poparcia projektowi ustawy za pomocą portalu poparcia; 2) komitetach, w przypadku których Sąd Najwyższy uwzględnił skargę na postanowienie Marszałka Sejmu o odmowie przyjęcia zawiadomienia o utworzenia komitetu, wraz projektem ustawy załączonym do zawiadomienia, oraz o liczbie osób, które dotychczas udzieliły poparcia projektowi ustawy za pomocą portalu poparcia, o którym mowa w art. 103d § 1 Kodeksu wyborczego (dalej: portal poparcia). Usługa ma być udostępniana w portalu poparcia. W portalu poparcia w związku z usługą przetwarzane mają być, w określonym zakresie, dane pełnomocnika oraz zastępcy pełnomocnika komitetu oraz osób, które w portalu poparcia wyraziły zamiar skorzystania z usługi, oraz dane zawarte w sprawozdaniach finansowych o źródłach pozyskanych funduszy na cele inicjatywy ustawodawczej. Do portalu poparcia mają być przekazywane z Centralnego Rejestru Wyborców oraz z rejestru PESEL dane w zakresie niezbędnym do funkcjonowania tego portalu, dotyczące osób, które w portalu poparcia wyraziły zamiar skorzystania z usługi. Dane przetwarzane w portalu poparcia w związku z usługą miałyby być przechowywane w portalu poparcia przez okres 12 miesięcy od dnia rozwiązania komitetu. Niezwłocznie po upływie tego terminu Szef Krajowego Biura Wyborczego będzie usuwał dane. Dostęp do danych zgromadzonych w portalu poparcia w związku z usługą i w szczegółowo określonym zakresie posiadać mają Państwowa Komisja Wyborcza oraz Szef Krajowego Biura Wyborczego, Marszałek Sejmu, pełnomocnik komitetu oraz zastępca pełnomocnika komitetu, minister właściwy do spraw informatyzacji oraz minister właściwy do spraw finansów publicznych. Natomiast Szef Krajowego Biura Wyborczego ma udostępniać dane przetwarzane w portalu poparcia w związku z usługą na żądanie właściwego sądu w związku z postępowaniami przewidzianymi w ustawie oraz sądów, prokuratury lub Policji, prowadzących postępowanie karne.

Ponadto w projekcie zostały zawarte zmiany u.o.w.i.u.p.o. związane z wprowadzeniem możliwości udzielenia poparcia projektowi ustawy, składania projektów oraz składania przez pełnomocnika komitetu sprawozdania finansowego o źródłach pozyskanych funduszy na cele inicjatywy ustawodawczej przy użyciu usługi (art. 1 pkt 1, 1a, 4, 5, 6 i 7 projektu – zmiany art. 6, art. 8, art. 10, art. 12, art. 17 i art. 18 u.o.w.i.u.p.o.).

Zmiana w Kodeksie wyborczym dotyczy dodania do katalogu zadań Państwowej Komisji Wyborczej obowiązków wynikających z u.o.w.i.u.p.o. (art. 2 projektu).

Zgodnie z art. 3 projektu minister właściwy do spraw informatyzacji w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie tego przepisu przygotowuje, w uzgodnieniu z Państwową Komisją Wyborczą, system teleinformatyczny, który umożliwi działanie usługi, oraz udostępni do wglądu Państwowej Komisji Wyborczej kod źródłowy portalu poparcia w zakresie dotyczącym usługi.

Zmienione przepisy u.o.w.i.u.p.o. w brzmieniu nadanym nowelizacją miałyby być stosowane do projektów ustaw, komitetów inicjatywy ustawodawczej oraz ich pełnomocników i zastępców pełnomocników, w sprawach, w których wydanie przez Marszałka Sejmu postanowienia o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu bądź doręczenie Marszałkowi Sejmu postanowienia Sądu Najwyższego uwzględniającego skargę na postanowienie Marszałka Sejmu o odmowie przyjęcia zawiadomienia o utworzenia komitetu, nastąpiło po wejściu w życie ustawy zmieniającej (art. 3a projektu).

Projektowana ustawa miałaby wejść w życie po upływie 12 miesięcy od dnia jej ogłoszenia, z wyjątkiem art. 3, który miałby wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

III. Inne rozwiązania rozważane przez Wnioskodawców

Wnioskodawcy wskazali, że rozważano wprowadzenie możliwości wykonywania całości uprawnień przewidzianych w przepisach u.o.w.i.u.p.o. za pomocą rozwiązań elektronicznych.

IV. Rozwiązania przyjmowane w innych państwach, w szczególności państwach członkowskich OECD/UE

Dobór państw w analizie wynika z potrzeby wskazania rozwiązań, w których narzędzia elektroniczne są powiązane nie z ogólną e-partycypacją, lecz z formalnym mechanizmem uruchamiania procedury inicjatywy obywatelskiej, rozumianej jako zgłoszenie projektu ustawy. Litwa, Hiszpania i Portugalia są przykładami najbliższymi klasycznej obywatelskiej inicjatywie ustawodawczej, ponieważ w tych państwach obywatele występują z projektem ustawy, a podpisy poparcia mogą być zbierane także elektronicznie. W Portugalii parlament udostępnia w tym celu platformę do składania inicjatyw i odbierania wymaganych dokumentów. Finlandia została uwzględniona jako model bardziej elastyczny, ponieważ inicjatywa może przybrać postać projektu ustawy albo propozycji podjęcia prac legislacyjnych, ale po uzyskaniu wymaganego poparcia jest przekazywana parlamentowi.

W Finlandii obywatelska inicjatywa ustawodawcza ma charakter formalnego instrumentu wpływu na ustawodawstwo, choć jej przedmiot może być ujęty na dwa sposoby: jako gotowy projekt ustawy albo jako propozycja rozpoczęcia prac legislacyjnych. Podstawą prawną dla inicjatywy obywatelskiej jest § 53 Konstytucji Finlandii⁴, zgodnie z którym co najmniej 50 000 obywateli Finlandii mających czynne

⁴ Suomen perustuslaki, tekst w j. fińskim: <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/1999/731> [wszystkie źródła internetowe cytowane w niniejszej opinii zostały sprawdzone 30 VI 2026 r.].

prawo wyborcze ma prawo przedłożyć parlamentowi inicjatywę dotyczącą uchwalenia ustawy. Szczegółowy tryb określa ustawa o obywatelskiej inicjatywie z 13 stycznia 2012 r.⁵ Zgodnie z ustawą inicjatywę może uruchomić co najmniej pięciu obywateli Finlandii mających czynne prawo wyborcze. Inicjatywa musi zawierać projekt ustawy albo propozycję podjęcia prac nad ustawą, uzasadnienie, tytuł opisujący jej treść oraz datę. Podpisy należy zebrać w ciągu sześciu miesięcy od daty inicjatywy. Deklaracje poparcia mogą być zbierane w formie papierowej albo elektronicznie. Ministerstwo Sprawiedliwości prowadzi w tym celu publiczny serwis internetowy kansalaisaloite.fi, a dopuszczalne jest także użycie innego systemu elektronicznego, jeżeli spełnia on wymagania techniczne i zostanie certyfikowany przez właściwy organ. Po zakończeniu zbierania poparcia organizator przekazuje deklaracje do Agencji Danych Cyfrowych i Ludnościowych (*Digi- ja väestötietovirasto*), która weryfikuje dane osób popierających inicjatywę przez porównanie ich z danymi w systemie informacji o ludności. Jeżeli organ potwierdzi co najmniej 50 000 ważnych deklaracji poparcia, inicjatywa może zostać przekazana do parlamentu.

W Hiszpanii obywatelska inicjatywa ustawodawcza ma charakter formalnej inicjatywy legislacyjnej, ponieważ służy wniesieniu propozycji ustawy (*proposición de ley*). Jej podstawą jest art. 87 ust. 3 Konstytucji Hiszpanii⁶, zgodnie z którym do wniesienia inicjatywy ustawodawczej wymagane jest co najmniej 500 000 uwierzytelnionych podpisów. Taka inicjatywa nie może być podjęta w sprawach stanowiących materię ustaw organicznych, w sprawach podatkowych i odnoszących się do stosunków międzynarodowych, oraz w przedmiocie prawa łaski. Szczegółowy tryb określa ustawa organiczna 3/1984 regulująca obywatelską inicjatywę ustawodawczą⁷. Inicjatywa przysługuje pełnoletnim obywatelom hiszpańskim wpisanym do spisu wyborców. Komitet promujący inicjatywę składa do Prezydium Kongresu Deputowanych tekst propozycji ustawy wraz z uzasadnieniem oraz danymi członków komitetu. Po dopuszczeniu inicjatywy Prezydium Kongresu zawiadamia Centralną Komisję Wyborczą (*Junta Electoral Central*), która nadzoruje zbieranie i weryfikację podpisów. Komitet ma zasadniczo 9 miesięcy na zebranie 500 000 podpisów. Termin ten może zostać przedłużony o trzy miesiące w przypadku wystąpienia siły wyższej (*causa mayor*), zgodnie z decyzją Biura Kongresu. Po zebraniu podpisów są one przekazywane do weryfikacji do Biura Spisu Wyborców (*Oficina del Censo Electoral*). Ustawa organiczna 3/1984 przewiduje możliwość zbierania podpisów drogą elektroniczną, pod warunkiem "zagwarantowania autentycznej woli obywatela popierającego inicjatywę". Szczegółowe wymogi określa uchwała Centralnej Komisji Wyborczej z 10 maja 2012 r.⁸ Komitet promujący inicjatywę musi wystąpić o zatwierdzenie systemu

⁵ *Kansalaisaloitelaki*, 12/2012, tekst w j. fińskim: <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2012/12>.

⁶ *Konstytucja Hiszpanii z dnia 27 grudnia 1978 r.*, tłum. T. Moldawa, https://biblioteka.sejm.gov.pl/wp-content/uploads/2015/10/Hiszpania_pol_300612.pdf.

⁷ *Ley Orgánica 3/1984, de 26 de marzo, reguladora de la iniciativa legislativa popular*, tekst w j. hiszpańskim: <https://www.boe.es/eli/es/lo/1984/03/26/3/con>.

⁸ *Acuerdo de 10 de mayo de 2012, de la Junta Electoral Central, sobre el procedimiento para la verificación y certificación de las firmas de una iniciativa legislativa popular*, https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2012-6675.

elektronicznego zbierania podpisów, wskazując m.in. adres systemu, opis mechanizmu podpisu oraz sposób weryfikacji podpisów. Podpis elektroniczny złożony na potrzeby inicjatywy ustawodawczej będzie uważany za ważny, o ile będzie to zaawansowany podpis elektroniczny, oparty na certyfikacie uznawanym przez administrację publiczną i opublikowanym w elektronicznej siedzibie Narodowego Instytutu Statystycznego, ważnym w dniu złożenia podpisu.

Na Litwie obywatelska inicjatywa ustawodawcza ma charakter właściwej inicjatywy legislacyjnej, a nie jedynie petycji lub ogólnego postulatu skierowanego do parlamentu. Jej podstawę konstytucyjną stanowi art. 68 Konstytucji Republiki Litewskiej⁹, zgodnie z którym prawo inicjatywy ustawodawczej przysługuje członkom Seimasu (litewski parlament), Prezydentowi Republiki i rządowi, a także obywatelom. Konstytucja przewiduje, że 50 000 obywateli Republiki Litewskiej mających czynne prawo wyborcze może wnieść do Seimasu projekt ustawy, który Seimas ma obowiązek rozpatrzyć. Szczegółowy tryb wykonywania tej kompetencji określa obecnie konstytucyjna ustawa Republiki Litewskiej o obywatelskiej inicjatywie ustawodawczej z 25 czerwca 2024 r.¹⁰. Zgodnie z ustawą grupa inicjatywna składa do Głównej Komisji Wyborczej (*Vyriausioji rinkimų komisija*) wniosek o jej rejestrację wraz z projektem inicjatywy. Ustawa przewiduje wymóg przedstawienia uzasadnienia projektu. Jego brak albo niezgodność z wymaganiami określonymi w Statucie Seimasu jest jedną z przesłanek odmowy rejestracji inicjatywy. Dla zwykłej inicjatywy ustawodawczej¹¹ wymagane jest zebranie w ciągu dwóch miesięcy 50 000 podpisów obywateli mających czynne prawo wyborcze. Art. 10 ustawy reguluje wydawanie arkuszy podpisów oraz korzystanie z elektronicznej formy arkusza. Po zarejestrowaniu grupy inicjatywnej Główna Komisja Wyborcza wydaje koordynatorom papierowe arkusze podpisów i równocześnie zapewnia dostęp do elektronicznego podpisu na formularzu w swoim systemie informatycznym. Ustawa pozwala na równoległe funkcjonowanie zbiórki papierowej i elektronicznej, a grupa inicjatywna może również zdecydować się na zbieranie podpisów wyłącznie w formie elektronicznej. W Seimasie trwają obecnie prace nad projektem nowelizacji art. 10 tej ustawy¹². Projekt został zarejestrowany 16 marca 2026 r. i doprecyzowuje, jakie dane osoby składającej podpis należy zawrzeć w formularzu.

W Portugalii obywatelska inicjatywa ustawodawcza ma charakter formalnej inicjatywy legislacyjnej, ponieważ polega na przedstawieniu projektu ustawy (*projeto de lei*) Zgromadzeniu Republiki. Jej podstawą jest art. 167 Konstytucji Republiki Portugalskiej¹³ oraz ustawa nr 17/2003 z 4 czerwca 2003 r. o obywatelskiej

⁹ *Lietuvos Respublikos Konstitucija*, tekst w j. litewskim: <https://www.e-tar.lt/portal/en/legalActPrint?actualEditionId=gkXBNirYDx&documentId=TAR.47BB952431DA>.

¹⁰ *Lietuvos Respublikos piliečių įstatymų leidybos iniciatyvos konstitucinis įstatymas*, nr XIV-2829, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalActPrint?documentId=87892d603a9f11efbdae558de59136c>.

¹¹ Przepisy przewidują odrębny tryb dla obywatelskiej inicjatywy zmiany Konstytucji, zgodnie z art. 147 Konstytucji.

¹² <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/c3af60312c3711f18390fc7af895c2ec>.

¹³ *Konstytucja Republiki Portugalskiej*, tłum. A. Wojtyczek-Bonnand, <https://libr.sejm.gov.pl/tek01/bxt/konst/portugalia.html>.

inicjatywie ustawodawczej¹⁴. Ustawa reguluje wykonywanie prawa inicjatywy przez grupy obywateli oraz ich udział w procedurze ustawodawczej. Obecnie wymagane jest poparcie co najmniej 20 000 obywateli wpisanych do rejestru wyborców. Projekt powinien zawierać m.in. tekst ustawy, uzasadnienie oraz wskazanie komisji reprezentującej obywateli. Portugalski model dopuszcza wykorzystanie środków elektronicznych – Zgromadzenie Republiki udostępnia platformę do przyjmowania obywatelskich inicjatyw ustawodawczych i zbierania podpisów przez internet. Do osiągnięcia wymaganego progu można łączyć podpisy papierowe i podpisy zebrane przez platformę elektroniczną, jeżeli spełnia ona ustawowe wymogi.

V. Skutki prawne projektowanej ustawy

1.

Przyjęcie rozwiązań przewidzianych w projekcie będzie skutkowało częściową zmianą zasad postępowania w sprawie wykonywania obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej, o której mowa w art. 118 ust. 2 Konstytucji, a także poszerzeniem zakresu zadań Państwowej Komisji Wyborczej (PKW).

Zaproponowana rewizja zasad postępowania w sprawie wykonywania inicjatywy obywatelskiej polega przede wszystkim na cyfryzacji wybranych uprawnień i obowiązków określonych w u.o.w.i.u.p.o., dotyczących: 1) udzielenia poparcia projektowi ustawy; 2) wnoszenia przez pełnomocnika komitetu do Marszałka Sejmu projektu ustawy; 3) składania przez pełnomocnika komitetu sprawozdania finansowego o źródłach pozyskanych funduszy na cele inicjatywy ustawodawczej.

Przechodząc do szczegółowej oceny skutków prawnych projektowanych zmian, należy przede wszystkim wskazać, że zaproponowane regulacje będą uzupełniać, a nie zastępować dotychczasowe rozwiązania. W konsekwencji po przyjęciu opiniowanego projektu udzielenie poparcia projektowi ustawy w sposób tradycyjny, poprzez złożenie własnoręcznego podpisu, będzie równie skuteczne jak złożenie podpisu elektronicznego w portalu poparcia.

Mając to na uwadze, należy zauważyć, że zakres danych określonych w projekcie jako podlegających przetwarzaniu w związku z usługą umożliwiającą elektroniczne udzielenie poparcia projektowi ustawy jest niespójny z zakresem danych wymaganych przy udzielaniu poparcia w formie własnoręcznego podpisu. Zgodnie z art. 9 ust. 2 zdanie pierwsze u.o.w.i.u.p.o. „[o]bywatel udziela poparcia projektowi ustawy, składając na wykazie, obok swojego imienia (imion) i nazwiska, adresu zamieszkania oraz numeru ewidencyjnego PESEL, własnoręczny podpis”. We wzorze tego wykazu¹⁵ doprecyzowano, że przez adres zamieszkania należy rozumieć miejscowość, ulicę, numer domu oraz numer lokalu.

¹⁴ Lei n.º 17/2003, de 4 de junho – *Iniciativa legislativa de cidadãos*, tekst w j. hiszpańskim: https://www.parlamento.pt/Legislacao/Documents/Legislacao_Anotada/IniciativaLegislativaCidadaosSimples.pdf.

¹⁵ Załącznik do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 września 1999 r. w sprawie ustalenia wzoru wykazu obywateli, którzy udzielają poparcia projektowi ustawy stanowiącej przedmiot inicjatywy ustawodawczej (Dz. U. Nr 79, poz. 893).

Tymczasem w projektowanym art. 9b ust. 2 pkt 4 u.o.w.i.u.p.o. – zmienionym autopoprawką do projektu – nie uwzględniono adresu zamieszkania w katalogu danych podlegających przetwarzaniu. Rozwiązanie to pozostaje niespójne z art. 9 ust. 2 u.o.w.i.u.p.o., który przewiduje obowiązek podawania danych dotyczących adresu zamieszkania przez osoby udzielające poparcia projektowi ustawy w formie własnoręcznego podpisu.

Biorąc pod uwagę, że udzielenie poparcia projektowi ustawy – zarówno w formie własnoręcznego podpisu, jak i elektronicznej – wywołuje ten sam skutek prawny, trudno znaleźć uzasadnienie dla zmiany wymogów w zakresie danych osobowych przekazywanych przez osobę popierającą projekt w formie elektronicznej. Uwaga ta pozostaje aktualna także w odniesieniu do projektowanego zakresu danych osobowych podawanych w portalu poparcia przez pełnomocnika komitetu oraz jego zastępcę.

Na marginesie warto zauważyć, że przewidziany w u.o.w.i.u.p.o. obowiązek podawania adresu zamieszkania podawany jest w wątpliwość. Zdaniem A. Rakowskiej-Treli, A. Rytel-Warzochoy, K. Skotnickiego, P. Uziębły „rozważyć wypada (...) zakres danych podawanych przez osoby udzielające poparcia projektowi ustawy. Ze względu na brak konieczności uzyskania poparcia zróżnicowanego terytorialnie, obowiązek podawania dokładnego adresu zamieszkania jest bezzasadny. Jest to tym bardziej istotne, że właśnie te dane najczęściej są niepełne lub nieprawidłowe. Za wystarczające do identyfikacji osoby wspierającej projekt trzeba uznać podanie imienia i nazwiska oraz numeru PESEL, a także opatrzenie tych danych własnoręcznym podpisem – albo podpisem elektronicznym lub jego substytutem. Inaczej wyglądałaby sytuacja, gdyby wprowadzić do Konstytucji wymóg uzyskania dla projektu poparcia zróżnicowanego terytorialnie”¹⁶.

Jeżeli zatem Wnioskodawcy, kierując się przywołanym stanowiskiem, uznali za zasadne odstępianie od obowiązku podawania adresu zamieszkania przez osoby popierające projekt ustawy w przypadku udzielania poparcia w formie elektronicznej, to w celu zapewnienia spójności projektowanych regulacji zasadne wydaje się rozważenie zniesienia tego obowiązku również w odniesieniu do poparcia udzielanego w formie tradycyjnej.

W kontekście ochrony danych osobowych przetwarzanych w portalu poparcia należy zwrócić uwagę na brak uzasadnienia dla rozwiązania, zgodnie z którym zapisy w dziennikach systemowych (logach) portalu poparcia – w zakresie usługi umożliwiającej cyfrową realizację wybranych uprawnień określonych w u.o.w.i.u.p.o. – miałyby być przechowywane przez okres 5 lat od dnia ich utworzenia. W uzasadnieniu projektu nie wskazano przyczyn przyjęcia takiego okresu retencji danych.

Zastrzeżenie to odnosi się także do proponowanego rozwiązania przewidującego przechowywanie danych osobowych przetwarzanych w portalu poparcia przez okres 12 miesięcy od dnia rozwiązania komitetu. Brak uzasadnienia dla przyjętych okresów przechowywania danych utrudnia ocenę, czy pozostają one

¹⁶ A. Rakowska-Trela, A. Rytel-Warzochoy, K. Skotnicki, P. Uziębły, op. cit., s. 94.

zgodne z zasadą przechowywania danych przez czas nie dłuższy niż jest to niezbędne do celów, w których dane te są przetwarzane¹⁷.

Kluczowym elementem efektywnego wykonywania obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej są gwarancje dochowania trzymiesięcznego terminu na zbieranie podpisów poparcia dla obywatelskiego projektu ustawy. Zgodnie z art. 10 ust. 2 u.o.w.i.u.p.o. terminem zawitym na złożenie wykazów podpisów poparcia dla projektu jest termin 3 miesiące od dnia wydania postanowienia o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu lub postanowienia Sądu Najwyższego uwzględniającego skargę, o której mowa w art. 6 ust. 5 u.o.w.i.u.p.o.¹⁸. Niezłożenie podpisów w tym terminie powoduje zakończenie postępowania bez możliwości skutecznego wniesienia projektu ustawy, dlatego tak istotne są wszelkie gwarancje zapewniające zebranie wymaganej liczby podpisów poparcia w odpowiednim czasie.

Odnosząc się do obowiązujących rozwiązań, warto przywołać stanowisko P. Uziębły, że „od momentu przyjęcia zawiadomienia rozpoczyna się bieg terminu na zebranie podpisów pod obywatelskim projektem ustawy. Termin ten wynosi 3 miesiące, liczone od daty wydania przez Marszałka Sejmu postanowienia o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu. Rozwiązanie to można uznać co najmniej za dyskusyjne, gdyż *de facto* skracza czas na zebranie wymaganej liczby podpisów. Te mogą być gromadzone dopiero po ukazaniu się (...) ogłoszenia o nabyciu osobowości prawnej przez komitet. Tym samym, nawet jeśli pełnomocnik komitetu wykaże się sprawnością działania i szybko zgromadzi środki finansowe na opublikowanie ogłoszenia, a termin jego druku będzie krótki, to i tak musi minąć co najmniej kilka dni, aby móc legalnie rozpocząć zbiórkę”¹⁹. W kontekście tych rozwiązań cytowany autor sformułował „postulat *de lege ferenda*, aby to właśnie data ukazania się ogłoszenia stanowiła początek biegu terminu na złożenie konstytucyjnie wymaganej liczby podpisów poparcia dla oddolnego projektu ustawy”²⁰.

¹⁷ Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt e rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, str. 1 z późn. zm.): „1. Dane osobowe muszą być: e) przechowywane w formie umożliwiającej identyfikację osoby, której dane dotyczą, przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne do celów, w których dane te są przetwarzane; dane osobowe można przechowywać przez okres dłuższy, o ile będą one przetwarzane wyłącznie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych na mocy art. 89 ust. 1, z zastrzeżeniem że wdrożone zostaną odpowiednie środki techniczne i organizacyjne wymagane na mocy niniejszego rozporządzenia w celu ochrony praw i wolności osób, których dane dotyczą („ograniczenie przechowywania”)”.

¹⁸ Zgodnie z art. 6 ust. 5 u.o.w.i.u.p.o.: „5. W wypadku stwierdzenia braków formalnych zawiadomienia, Marszałek Sejmu, nie później niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, wzywa pełnomocnika komitetu do ich usunięcia w terminie 14 dni. Nieusunięcie braków powoduje odmowę przyjęcia zawiadomienia. Umotywowane postanowienie Marszałka Sejmu o odmowie przyjęcia zawiadomienia może być przez pełnomocnika komitetu zaskarżone do Sądu Najwyższego w terminie 14 dni od daty doręczenia. Sąd Najwyższy rozpatruje skargę w terminie 30 dni, w składzie 7 sędziów, w postępowaniu nieprocesowym. Od postanowienia Sądu Najwyższego nie przysługuje środek prawny”.

¹⁹ P. Uziębły, *Obywatele tworzą ustawy. Inicjatywa ustawodawcza obywateli w państwach Europy Środkowej*, Gdańsk 2024, s. 67.

²⁰ *Ibidem*.

Należy oczekiwać, że przyjęcie zaproponowanych rozwiązań przyczyni się do wyeliminowania wskazanych wyżej problemów. Wnioskodawcy proponują bowiem (autopoprawka do projektu), aby projekt ustawy nie mógł „zostać wniesiony później niż 3 miesiące od dnia, w którym zapewniono obywatelom możliwość udzielenia poparcia projektowi ustawy załączonemu do zawiadomienia o utworzeniu komitetu w portalu poparcia” (art. 10 ust. 4). Początek biegu terminu na zebranie podpisów został powiązany z momentem faktycznego umożliwienia obywatelom udzielania poparcia projektowi (art. 8 ust. 2 – autopoprawka do projektu). Od tego dnia – zgodnie z założeniami przyjętymi przez Wnioskodawców – możliwe będzie nie tylko udzielanie poparcia w formie elektronicznej, lecz również prowadzenie działań promocyjnych dotyczących projektu oraz zbieranie podpisów poparcia w formie tradycyjnej.

Rozwiązanie to prowadzi do ujednolicenia okresu, w którym obywatele będą mogli skutecznie udzielać poparcia projektowi ustawy, niezależnie od wybranej formy wyrażenia tego poparcia. Co więcej, takie ukształtowanie regulacji może przyczynić się do zapewnienia komitetom realnej możliwości zebrania wymaganej liczby podpisów poparcia w ustawowym terminie.

Zgodnie z założeniami projektu informacje o wydaniu postanowienia o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu, a także – w razie uwzględnienia skargi komitetu – o wydaniu stosownego postanowienia przez Sąd Najwyższy, mają być udostępniane za pośrednictwem portalu poparcia. Dostęp do tych informacji ma przysługiwać każdemu, bez konieczności logowania i uwierzytelniania. W tym kontekście powstaje wątpliwość co do zasadności utrzymywania obowiązku publikowania informacji o nabyciu osobowości prawnej przez komitet w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim, skoro informacja ta będzie równolegle dostępna publicznie za pośrednictwem portalu poparcia.

Jednocześnie projekt nie przesądza jednoznacznie, czy informacja przekazywana przez Marszałka Sejmu o dniu zapewnienia obywatelom możliwości udzielenia poparcia projektowi ustawy za pośrednictwem portalu poparcia będzie dostępna publicznie, tj. bez konieczności logowania i uwierzytelniania użytkownika. Kwestia ta wymaga doprecyzowania, ponieważ informacja o dniu uruchomienia możliwości udzielenia poparcia projektowi ustawy za pośrednictwem portalu wyznacza początek biegu trzymiesięcznego terminu na zebranie wymaganej liczby podpisów poparcia. Z tego względu wydaje się, że informacja ta powinna być dostępna w sposób powszechny i nieograniczony, tak aby każdy zainteresowany obywatel miał możliwość zapoznania się z terminem rozpoczęcia procedury zbierania podpisów poparcia dla projektu ustawy.

Analizując warunki efektywnego wykonywania obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej, należy zauważyć, że projekt nie przewiduje rozwiązań prawnych umożliwiających przywrócenie trzymiesięcznego terminu do zbierania podpisów ani ustanowienia przerwy w jego biegu, w tym w szczególności w razie wystąpienia problemów technicznych związanych z funkcjonowaniem systemu poparcia.

Na podkreślenie zasługują również kwestie związane z weryfikacją prawidłowości udzielanego poparcia. Projekt nie przewiduje rozwiązań uniemożliwiających udzielenie przez tę samą osobę poparcia temu samemu

projektowi ustawy zarówno w formie elektronicznej, jak i papierowej. Co prawda, Wnioskodawcy, posługując się alternatywą rozłączną wskazali, że obywatel może udzielić poparcia w sposób tradycyjny albo elektroniczny, jednak nie przewidzieli mechanizmów zapewniających weryfikację, czy osoba, która udzieliła poparcia w jednej formie, nie dokonała tego ponownie w drugiej formie.

W zakresie, w jakim projekt przewiduje wprowadzenie możliwości wnoszenia przez pełnomocnika komitetu obywatelskiego projektu ustawy do Marszałka Sejmu za pośrednictwem portalu poparcia, należy wskazać, że prowadzi to do niespójności z obowiązującymi w tym zakresie rozwiązaniami.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 u.o.w.i.u.p.o., „projekt ustawy wniesiony do Marszałka Sejmu powinien odpowiadać wymogom zawartym w Konstytucji i Regulaminie Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej oraz w niniejszej ustawie”. Przepisy regulaminu Sejmu przesadzają formę w jakiej wnoszone mają być projekty ustaw. W myśl art. 34 ust. 1 regulaminu Sejmu „[p]rojekty ustaw i uchwał składa się w formie pisemnej na ręce Marszałka Sejmu (...)”. W praktyce miejscem, gdzie przedkłada się projekty ustaw jest jednostka organizacyjna Kancelarii Sejmu – Gabinet Marszałka. Zgodnie z § 15 ust. 1 pkt 1 regulaminu organizacyjnego Kancelarii Sejmu²¹ do zadań Gabinetu Marszałka Sejmu należy m.in. przyjmowanie i rejestrowanie projektów ustaw i uchwał.

Jeśli zaś chodzi o wymóg składania projektów ustaw w formie pisemnej, to – zdaniem P. Chybalskiego – nie powinien on budzić „wątpliwości, nawet w sytuacji, gdy rozwój techniczny doprowadził do rozpowszechnienia się dokumentów w tzw. formie elektronicznej”²². W art. 12 pkt 6a regulaminu Sejmu, Prezydium Sejmu przyznano kompetencję do określania przypadków, „w których dokument w postaci elektronicznej spełnia wymóg formy pisemnej wynikający z przepisów regulaminu Sejmu”.

Na podstawie wskazanego przepisu Prezydium Sejmu podjęło uchwałę nr 9 z dnia 11 kwietnia 2019 r. zmieniającą uchwałę w sprawie określenia przypadków, w których dokumenty w postaci elektronicznej spełniają wymóg formy pisemnej (niepubl.), w której dopuszczono wnoszenie projektów ustaw w postaci elektronicznej, wyłączając tę możliwość w odniesieniu do projektów ustaw wnoszonych na podstawie art. 118 ust. 2 Konstytucji. Niewątpliwie powodem tego wyłączenia jest szczególny tryb wykonywania obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej, który przewiduje wymóg załączenia do projektu ustawy wykazu podpisów obywateli popierających projekt.

W konsekwencji, przyjęcie projektowanego rozwiązania umożliwiającego wnoszenie projektu ustawy do Marszałka Sejmu za pośrednictwem systemu teleinformatycznego może rodzić konieczność nowelizacji regulaminu Sejmu oraz odpowiednich aktów wewnętrznych Kancelarii Sejmu regulujących to zagadnienie.

Opiniowany projekt, obok zmian w u.o.w.i.u.p.o., przewiduje również nowelizację Kodeksu wyborczego w zakresie regulującym zadania Państwowej

²¹ Załącznik do zarządzenia nr 10 Szefa Kancelarii Sejmu z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Kancelarii Sejmu, ze zm., niepubl.

²² P. Chybalski, *Artykuł 34 ust. 1-7, [w:] Komentarz do Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej*, red. A. Szmyt, Warszawa 2018, s. 183.

Komisji Wyborczej. Na podstawie obowiązujących przepisów u.o.w.i.u.p.o. zadania PKW koncentrują się wyłącznie na kwestiach związanych z weryfikacją prawidłowości złożenia wymaganej liczby podpisów poparcia obywatelskiego projektu ustawy oraz zaopiniowaniem wzoru wykazu, na którym podpisy te są składane. Po przyjęciu projektowanych rozwiązań zakres tych zadań ulegnie rozszerzeniu – PKW będzie odpowiedzialna za prawidłowe funkcjonowanie portalu poparcia, za pośrednictwem którego realizowane będą (omawiane powyżej) uprawnienia przewidziane w u.o.w.i.u.p.o.

Opiniowany projekt w wersji uwzględniającej autopoprawkę był przedmiotem analiz Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji Kancelarii Sejmu dotyczących zgodności z prawem Unii Europejskiej²³. Projekt ten był także przedmiotem analizy BEOS w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu²⁴.

2.

Zagadnienie inicjatywy ustawodawczej wykracza poza zakres regulacji Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC). Niemniej, niektóre przepisy projektu dotyczą danych osobowych w związku z uczestnictwem w ramach systemu teleinformatycznego w wykonywaniu prawa inicjatywy ustawodawczej. W grę wchodzi określenie zakresu danych udostępnianych w systemie, aby móc wyrazić poparcie dla obywatelskiego projektu ustawy oraz procedura wykonywania praw. Zagadnienie to można kojarzyć z prawem do poszanowania życia prywatnego, które w świetle orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, dotyczącego zwłaszcza art. 8 EKPC, obejmuje również ochronę danych osobowych²⁵. W tym kontekście nie pojawiają się wątpliwości co do zgodności projektu ustawy z EKPC.

VI. Skutki społeczne projektowanej ustawy

A. Podmioty, na które wpływa projekt

Projekt będzie wywierał wpływ na następujące podmioty:

1. obywatele polscy mający prawo wybierania do Sejmu jako osoby mające prawo do udzielenia poparcia projektom ustaw, a także nabywające

²³ *Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli oraz ustawy – Kodeks wyborczy (druk nr 2452) w wersji uwzględniającej autopoprawkę (przedstawiciel wnioskodawców: posłanka Paulina Matysiak)*, opinia BEOS z 19 VI 2026 r., BEOS-WPEiM-1428/26.

²⁴ *Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli oraz ustawy – Kodeks wyborczy (druk nr 2452) w wersji uwzględniającej autopoprawkę (przedstawiciel wnioskodawców: posłanka Paulina Matysiak) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu*, opinia BEOS z 19 VI 2026 r., BEOS-WPEiM-1429/26.

²⁵ Guide to the Case-Law of the of the European Court of Human Rights. Data protection (updated on 31 August 2025), https://ks.echr.coe.int/documents/d/echr-ks/guide_data_protection_eng.

- uprawnienie do uzyskania informacji o własnej aktywności w portalu poparcia (ok. 29,5 mln osób²⁶);
2. komitety inicjatywy ustawodawczej jako podmioty tworzone przez obywateli w celu wniesienia projektu ustawy, obejmujące członków komitetu (grupa co najmniej 15 obywateli posiadających prawo wybierania do Sejmu), w szczególności: pełnomocnik i jego zastępca jako osoby reprezentujące komitet przed organami państwa (ok. kilkadziesiąt komitetów tworzonych w trakcie kadencji²⁷);
 3. organy państwa:
 - Sejm RP, w szczególności Marszałek Sejmu, jako podmiot zapewniający możliwość udzielenia poparcia projektowi ustawy;
 - Państwowa Komisja Wyborcza (PKW), jako podmiot udostępniający usługę w portalu poparcia;
 - Krajowe Biuro Wyborcze (KBW), w szczególności Szef KBW, jako podmiot udostępniający dane przetwarzane w portalu poparcia;
 - minister właściwy ds. informatyzacji, jako podmiot odpowiadający za przygotowanie systemu teleinformatycznego;oraz pracownicy tych organów, zaangażowani w obsługę portalu poparcia lub realizację projektowanych przepisów; ich liczba jest obecnie trudna do oszacowania;
 4. sądy, prokuratura, policja jako podmioty mające dostęp do danych przetwarzanych w portalu poparcia (w zakresie dostępu do danych) – obecnie trudno prognozować liczbę, zakres i częstotliwość zapytań o dane przetwarzane w portalu poparcia; będą one zależne od liczby prowadzonych przez te podmioty spraw dotyczących korzystania z danych z portalu poparcia; Wnioskodawcy zakładają, że postępowania takie będą prowadzone w sprawach karnych.

B. Wpływ na społeczeństwo

Projekt będzie wywierał przede wszystkim skutki społeczne związane ze zwiększeniem dostępności obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej dla szerokiego kręgu zainteresowanych. Wprowadzenie możliwości udzielania poparcia projektom ustaw w formie elektronicznej ułatwi obywatelom udział w procesie legislacyjnym, czyniąc go bardziej dostępnym i efektywnym. Rozwiązanie to może istotnie

²⁶ Wg. danych z wyborów parlamentarnych w 2023 r. Spośród tej zbiorowości każdorazowo zaangażowanych w działania związane ze skutecznym wniesieniem inicjatywy ustawodawczej będzie co najmniej 100 tys. osób.

²⁷ W X kadencji liczba inicjatyw ustawodawczych, którym nadano numer druku i których wnioskodawcami byli obywatele wynosi obecnie 15, przy czym w Sejmie rozpatrywanych jest 8 inicjatyw. W kadencji IX liczba tego rodzaju inicjatyw ustawodawczych, którym nadano nr druku wynosiła 21. Na tej podstawie szacować można, że komitetów inicjatyw ustawodawczych może być w kolejnych, 4-letnich kadencjach co najmniej kilkadziesiąt, ale ze względu na ułatwienia, jakie wprowadzać ma projektowana ustawa spodziewać się można większej ich liczby – Wykaz obywatelskich inicjatyw ustawodawczych znajdujących się w Sejmie X kadencji: (stan na 23-06-2026), <https://orka.sejm.gov.pl/proc10.nsf/0/9EF8611913AABE99C1258A74004C8016?Open>; wykaz obywatelskich inicjatyw ustawodawczych znajdujących się w Sejmie IX kadencji (stan na 06-11-2023): <https://orka.sejm.gov.pl/proc9.nsf/0/7510F178D30F38AAC12584B7003F9693?Open>.

zwiększyć zainteresowanie tym instrumentem demokracji bezpośredniej oraz jego wykorzystanie.

Wprowadzenie projektowanych rozwiązań może przyczynić się do obniżenia barier organizacyjnych i finansowych związanych z inicjatywą ustawodawczą. Dotychczas konieczność zbierania podpisów w formie papierowej wymagała znacznego nakładu pracy oraz środków, co ograniczało możliwości działania mniejszych grup obywateli. Jednocześnie ułatwione zostanie funkcjonowanie komitetów inicjatywy ustawodawczej, w tym komunikacja z organami państwa oraz realizacja obowiązków formalnych.

Opiniowana regulacja może też realnie usprawnić pracę administracji wyborczej, ponieważ podpisy składane online będą automatycznie weryfikowane, zarówno jeśli chodzi o autoryzację (uwierzytelnienie), jak i uprawnienia osoby przekazującej swoje poparcie. Dotychczas proces ten był czasochłonny ze względu na konieczność porównania danych przekazywanych w formie papierowej z danymi z Centralnego Rejestru Wyborców. Zmiana pozwoli ograniczyć trudności związane z odszyfrowaniem nieczytelnych danych oraz uniknąć sytuacji, gdy na listy poparcia wpisywane są np. osoby zmarłe.

Wprowadzenie możliwości udzielania drogą elektroniczną poparcia projektom ustaw zgłaszanym w ramach obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej może przyczynić się do skuteczniejszego pozyskiwania wymaganego poparcia, również przez projekty, które dotychczas nie uzyskały odpowiedniej liczby podpisów. Rozwiązanie to może wpłynąć na zwiększenie liczby projektów wnoszonych w ramach obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej oraz ograniczenie liczby projektów składanych przez posłów z powodu nieuzyskania wymaganego poparcia w postaci 1 000 lub 100 000 podpisów na poszczególnych etapach procedury ustawodawczej²⁸.

Pojawienie się nowego rozwiązania może również generować sytuacje, w których obywatele będą żądać wycofania udzielonego przez siebie poparcia. Dotychczas, przy zastosowaniu wyłącznie papierowych form poparcia, obywatele mogli uznać, że takie żądanie jest zbyt czasochłonne lub trudne do realizacji w praktyce, mogli też nie wiedzieć np. o wykorzystaniu ich danych w sposób nieuprawniony. W sytuacji, gdy otrzymają łatwy i szybki elektroniczny dostęp do informacji o autoryzowanych przez siebie działaniach, będą mogli oczekiwać, że w podobny sposób możliwe będzie zgłoszenie nieuprawnionego wykorzystania ich danych lub wycofanie poparcia w ramach jasno określonej procedury. Wobec wykluczenia takiej możliwości obecnie (art. 9 ust 3 u.o.w.i.u.p.o.) mogą pojawić się żądania zmiany, uwzględniającej taką możliwość. Żądania takie mogą wynikać też m.in. z nieuniknionych pomyłek związanych z wyrażaniem poparcia w formie elektronicznej pod dwoma lub więcej projektami ustaw składanymi przez obywateli i mającymi podobne (lub takie same) tytuły.

Zwrócić należy też uwagę, że w przypadku przyjęcia projektu pojawić się mogą postulaty zastosowania analogicznego rozwiązania w przypadku wyborów prezydenckich (art. 127 ust. 3 Konstytucji).

²⁸ Przykładem może być tu projekt ustawy o zmianie ustawy o dowodach osobistych: [https://orka.sejm.gov.pl/Druki10ka.nsf/Projekty/10-RPW-7298-2026/\\$file/10-RPW-7298-2026.pdf](https://orka.sejm.gov.pl/Druki10ka.nsf/Projekty/10-RPW-7298-2026/$file/10-RPW-7298-2026.pdf).

Projekt wpisuje się w szerszy proces cyfryzacji życia publicznego, promując korzystanie z narzędzi takich jak podpis elektroniczny czy profil zaufany. Proponowane rozwiązanie uwzględnia jednocześnie możliwość zbierania podpisów w dotychczasowej formie (podpis osobisty). Niezależnie od tego, wprowadzenie możliwości elektronicznego popierania projektów ustaw może zostać uznane za uprzywilejowujące osoby korzystające z internetu oraz posiadające kompetencje cyfrowe. Mieszkańcy obszarów słabiej z informatyzowanych lub osoby o niższych umiejętnościach technologicznych mogą mieć ograniczony dostęp do nowego mechanizmu, co w praktyce może prowadzić do nierówności w korzystaniu z prawa do poparcia inicjatywy ustawodawczej. Konieczność uwierzytelnienia się (np. podpisem zaufanym lub kwalifikowanym) może być również barierą dla osób niekorzystających wcześniej z takich narzędzi, a także narażać je na nieuprawnione korzystanie z ich danych.

C. Konsultacje społeczne

W ramach konsultacji społecznych projektu przesłano 151 ankiet i przedstawiono 111 komentarzy. Projekt spotkał się z poparciem większości osób komentujących. Uczestnicy konsultacji zwracali uwagę m.in. na potrzebę uwzględnienia kwestii związanych z cyberbezpieczeństwem²⁹ oraz na przewidywany wzrost różnych form aktywności organizacji i grup interesu korzystających z narzędzi cyfrowych do zapewnienia poparcia swoim projektom³⁰. Wyrażano także obawy związane z wprowadzeniem ułatwień w procesie udzielania poparcia projektom ustaw wnoszonych w ramach inicjatywy obywatelskiej, ogniskujące się wokół kwestii takich jak nieuwzględnienie potrzeby pogłębionej refleksji nad treścią popieranych projektów, czy obniżenie jakości debaty publicznej i procesu legislacyjnego³¹.

Komentujący wskazywali m.in. na konieczność zmiany liczby wymaganych podpisów pod projektem ustawy³². Przedstawiano też pomysły mające na celu upowszechnianie możliwości składania podpisów pod konkretnymi projektami ustaw³³, a także oparte na postulacie odejścia od jednego, scentralizowanego „portalu poparcia”³⁴.

VII. Skutki gospodarcze projektowanej ustawy

Wnioskodawcy wskazali w DSR, iż projekt nie będzie miał wpływu na gospodarkę, w szczególności nie będzie oddziaływać na mikro-, małych i średnich

²⁹ Np. ID ankiety: 150841.

³⁰ ID ankiety: 155536.

³¹ ID ankiety: 155536.

³² ID ankiety: 156376: „Należy jednak docelowo rozważyć zmianę Konstytucji, by inicjatywy konstytucyjne mogły być tworzone przez wyborców, ale z odpowiednio wyższym progiem wymaganych podpisów, np. miliona lub półtora miliona podpisów”.

ID ankiety: 152657: „Po rejestracji inicjatywy można byłoby generować kod QR, który kierowałby bezpośrednio do systemu poparcia.”

³³ <https://www.gov.pl/web/popcwsparcie/standard-api-dla-udostepniania-danych>.

³⁴ ID ankiety: 140606.

przedsiębiorców. Zasadniczo należy zgodzić się z tą oceną, gdyż zakres przedmiotowy projektowanej regulacji nie dotyczy zagadnień bezpośrednio związanych z przedsiębiorczością, rynkiem pracy czy sektorem gospodarstw domowych, a zatem nie będzie ona miała wpływu na sferę krajowej gospodarki.

W odniesieniu do skutków gospodarczych w trakcie konsultacji społecznych odnotowano tylko jedną uwagę krytyczną. Autor kwestionuje w niej ocenę skutków gospodarczych projektu, wskazując, że model scentralizowanego portalu pomija koszty alternatywne i jest droższy w utrzymaniu niż rozwiązanie oparte na otwartym Interfejsie Programowania Aplikacji (API, ang. *Application Programming Interface*)³⁵. Podkreśla też, że architektura API obniżyłaby koszty infrastruktury państwa, zwiększyła efektywność wydatków komitetów oraz pobudziła rozwój rynku usług cyfrowych³⁶. Warto jednak dodać, iż powyższe uwagi dotyczą alternatywnego modelu API, a Wnioskodawcy zaproponowali model scentralizowany, który – podobnie jak model API – posiada zarówno swoje zalety, jak i wady. Wśród potencjalnych zalet modelu scentralizowanego można wskazać m.in. pełną kontrolę państwa nad danymi i systemem, a w rezultacie łatwiejsze egzekwowanie standardów bezpieczeństwa i zgodności z przepisami prawa. Może to mieć istotne znaczenie np. z perspektywy przeciwdziałania zjawisku dezinformacji, a także zapewnienia równych warunków prowadzenia działań informacyjnych i pozyskiwania poparcia społecznego przez poszczególne komitety inicjatyw ustawodawczych, niezależnie od poziomu środków finansowych pozostających w ich dyspozycji.

VIII. Skutki projektowanej ustawy dla sektora finansów publicznych

W opinii Wnioskodawców projekt, w wersji uwzględniającej autopoprawkę, pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa, choć w ocenie Wnioskodawców wielkość tego obciążenia nie daje się precyzyjnie określić. Uwzględniając fakt, że utworzenie usługi, która będzie ułatwiała wykonywanie przez obywateli uprawnień związanych z inicjatywą ustawodawczą oraz wykonywanie niektórych uprawnień i obowiązków przez pełnomocnika komitetu, ma zostać zrealizowane w portalu poparcia przewidzianym w przepisach ustawy z dnia 23 stycznia 2026 r. o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy³⁷, Wnioskodawcy przewidują jedynie, że koszty dodatkowe względem tych, które wynikają z wykonania przepisów w sprawie utworzenia systemu teleinformatycznego, który umożliwi działanie portalu poparcia, nie przekroczą 3 mln zł w roku utworzenia usługi przewidzianej w projekcie oraz 0,3 mln zł w kolejnych latach funkcjonowania usługi. Jednocześnie Wnioskodawcy wskazują, że projekt nie pociąga za sobą obciążenia budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

W odniesieniu do źródeł finansowania przedłożonych w projekcie zmian, w wersji uwzględniającej autopoprawkę, Wnioskodawcy wskazują na środki pozostające w dyspozycji ministra właściwego do spraw informatyzacji (część 27

³⁵ <https://www.gov.pl/web/popcwsparcie/standard-api-dla-udostepniania-danych>.

³⁶ ID ankiety: 140606.

³⁷ Zob. Dz. U. poz. 178.

budżetu państwa). Wnioskodawcy w związku z powyższym stwierdzają, że będzie to możliwe w szczególności poprzez przesunięcia w planie finansowym tej części budżetowej i wykorzystanie środków przewidzianych na rozwój systemów teleinformatycznych administracji publicznej.

W odniesieniu do wpływu projektowanych przez Wnioskodawców zmian, w wersji uwzględniającej autopoprawkę, na sektor finansów publicznych należy wskazać poniższe informacje.

1. Projekt będzie wywoływać skutki finansowe dla sektora finansów publicznych, w tym dla budżetu państwa, przy czym skutki te należy ocenić jako ograniczone w stosunku do skali projektowanego rozwiązania. Wynika to z faktu, że projekt nie przewiduje budowy nowego systemu teleinformatycznego, lecz wykorzystanie i rozszerzenie funkcjonalności portalu poparcia, który minister właściwy do spraw informatyzacji ma przygotować, w uzgodnieniu z Państwową Komisją Wyborczą, w terminie 12 miesięcy od dnia 4 marca 2026 r.³⁸ W uzasadnieniu projektu wskazano, że portal poparcia ma już służyć elektronicznemu udzielaniu poparcia kandydatom i listom wyborczym, weryfikacji danych wyborców oraz obsłudze procesów wyborczych. Zatem projektowana ustawa rozszerza jedynie zakres zastosowania tego systemu także na obywatelską inicjatywę ustawodawczą, w tym: weryfikację danych obywateli przy wykorzystaniu Centralnego Rejestru Wyborców oraz rejestru PESEL, elektroniczne udzielanie poparcia projektowi ustawy, wniesienie przez pełnomocnika komitetu do Marszałka Sejmu projektu ustawy oraz złożenie przez pełnomocnika komitetu sprawozdania finansowego o źródłach pozyskanych funduszy na cele inicjatywy ustawodawczej.
2. W administracji publicznej zasadą jest budowanie rozwiązań cyfrowych z użyciem istniejących rozwiązań³⁹, tj. projektując usługę publiczną nie należy powielać funkcjonalności i systemów już istniejących, lecz wykorzystywać dostępne komponenty⁴⁰.
3. Zakładane koszty wdrożenia należy uznać za relatywnie niewielkie na tle innych projektów cyfryzacji administracji publicznej procedowanych w ostatnich latach. Dla porównania, wcześniej procedowane rozwiązania dotyczące m.in. Centralnego Rejestru Wyborców⁴¹, funkcjonującego od 2023 r. w formie elektronicznej i zintegrowanego z systemem PESEL oraz systemami zewnętrznymi, jak również Krajowego Węzła Identyfikacji

³⁸ Zob. art. 3 w powiązaniu z art. 4 ustawy z dnia 23 stycznia 2026 r. o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy.

³⁹ Zob. Metareguly i zasady budowy cyfrowych usług publicznych: Dokumenty - Ministerstwo Cyfryzacji - Portal Gov.pl, pkt 2.10. *Projektując, nie powielaj tego, co już istnieje (projektowanie usług)*.

⁴⁰ Zob. Rekomendowane etapy planowania i budowy systemów IT przez podmioty publiczne: Budowa interopera-cyjnego systemu teleinformatycznego - Portal Interoperacyjności i Architektury - Portal Gov.pl, Komponenty do wykorzystania w budowie publicznych systemów teleinformatycznych: Bloki budowlane rozwiązań - Portal Interoperacyjności i Architektury - Portal Gov.pl.

⁴¹ Według rządowej oceny skutków regulacji projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 2800, IX kadencja) budżet państwa w pierwszym roku miał ponieść wydatki w wysokości blisko 29 mln zł, a koszt utrzymania CRW w każdym kolejnym roku miał wynosić ok. 7,5 mln zł. Dane za: ocena skutków regulacji, s. 6,

<https://orka.sejm.gov.pl/Druki9ka.nsf/0/D2D6825A5A26054BC125890500329D4C/%24File/2800.pdf>.

Elektronicznej, funkcjonującego od 2018 r.⁴² wiązały się z koniecznością budowy nowych komponentów infrastrukturalnych, integracji międzyresortowej oraz utworzenia nowych baz danych i mechanizmów bezpieczeństwa. W przypadku przedłożonego projektu nie tworzy się nowego rejestru publicznego, usługa nie wymaga budowy odrębnej infrastruktury sprzętowej i wykorzystuje już istniejące mechanizmy uwierzytelniania obywateli (profil zaufany, podpis osobisty, podpis kwalifikowany), a także opiera się na funkcjonujących systemach państwowych, takich jak Centralny Rejestr Wyborców i rejestr PESEL, stąd wydatki będą wiązały się głównie z rozszerzeniem funkcjonalności istniejącego systemu teleinformatycznego.

Koszty dla budżetu państwa będą obejmowały w szczególności: przygotowanie i wdrożenie nowych modułów systemowych, integrację z Centralnym Rejestrem Wyborców, zapewnienie bezpieczeństwa teleinformatycznego i cyberbezpieczeństwa, przechowywanie danych oraz logów systemowych przez wymagany okres, utrzymanie infrastruktury serwerowej, aktualizacje oprogramowania oraz obsługę administracyjną i techniczną prowadzoną przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, Państwową Komisję Wyborczą oraz Krajowe Biuro Wyborcze.

4. Proponowane przez Wnioskodawców rozwiązanie powinno być sfinansowane ze środków pozostających w dyspozycji ministra właściwego do spraw informatyzacji, tj. w ramach środków zaplanowanych w części 27 – Informatyzacja. Szacowane przez Wnioskodawców skutki finansowe projektu, w wersji uwzględniającej autopoprawkę, w horyzoncie 10-letnim można przedstawić następująco:

Tabela 1. Wydatki budżetu państwa, konieczne do poniesienia w ramach części 27 – Informatyzacja w związku z utworzeniem usługi w okresie 10 lat od wejścia w życie ustawy (w mln zł)

Wyszczególnienie:	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian w mln zł (ceny stałe z roku 2026)										Razem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Wydatki z tytułu utworzenia usługi	3,0	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	5,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie szacunków Wnioskodawcy z DSR.

Proponowane przez Wnioskodawców rozwiązanie, w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian, wiązało się będzie z łącznymi wydatkami w wysokości 5,7 mln zł. Wydatki szacowane na kwotę 3 mln zł

⁴² Według rządowej oceny skutków regulacji projektu ustawy o zmianie ustawy o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 2502, VIII kadencja) koszt utrzymania Krajowego Węzła Identyfikacji w każdym roku miał wynosić ok 6,2 mln zł. Dane za: ocena skutków regulacji, s. 4,

<https://orka.sejm.gov.pl/Druki8ka.nsf/0/F155AE1C56E79FFCC1258287003BC90F/%24File/2502.pdf>.

w pierwszym roku obowiązywania ustawy będą jednorazowe, natomiast w kolejnych latach, wydatki szacowane na kwotę 0,3 mln zł rocznie, będą związane głównie z pokryciem kosztów utrzymania, aktualizacji oraz zapewnienia bezpieczeństwa usługi.

5. Jednocześnie projekt może przynieść wymierne oszczędności po stronie administracji publicznej poprzez zmniejszenie kosztów m.in. ręcznej weryfikacji podpisów czy kosztów archiwizacji dokumentacji. Ponadto utworzenie usługi, która będzie ułatwiała wykonywanie przez obywateli uprawnień związanych z inicjatywą ustawodawczą może skrócić czas obsługi obywatelskich inicjatyw ustawodawczych oraz zmniejszyć ryzyko błędów formalnych związanych z weryfikacją podpisów.
6. Projekt nie będzie pociągał za sobą skutków finansowych dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego, co wynika z faktu, że system będzie utrzymywany centralnie przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, a obsługa procesu będzie realizowana głównie przez organy administracji rządowej i wyborczej.

W trakcie konsultacji społecznych nie przedstawiono wyliczonych skutków finansowych projektu ani kwantyfikowalnego ich wpływu na sektor finansów publicznych, aczkolwiek dwóch respondentów wypowiedziało się na temat skutków finansowych wskazując na nierzetelność i niepełność ich oceny⁴³. Natomiast kolejnych dwóch respondentów odniosło się do proponowanych zmian w projekcie w kontekście skutków finansowych co do zasadności wykorzystania posiadanej już infrastruktury teleinformatycznej⁴⁴.

IX. Inne skutki projektowanej ustawy

Nie zidentyfikowano innych skutków wejścia w życie projektowanej ustawy.

X. Zmiana obciążeń administracyjnych

Przyjęcie projektowanych rozwiązań będzie skutkowało zwiększeniem obciążeń administracyjnych związanych z uruchomieniem i obsługą usługi udostępnionej w portalu poparcia, o którym mowa w art. 1 Kodeksu wyborczego, służącej do wykonywania niektórych uprawnień i obowiązków związanych z obywatelską inicjatywą ustawodawczą z wykorzystaniem rozwiązań elektronicznych. Obciążenia te będą dotyczyły w szczególności PKW, Szefa Krajowego Biura Wyborczego, ministra właściwego do spraw cyfryzacji oraz ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

⁴³ Zob. ID ankiety: 155536 oraz 162727.

⁴⁴ Zob. ID ankiety: 140606 oraz 152657.

XI. Konkluzje

1. Skutki prawne: Wejście w życie projektowanej regulacji będzie skutkowało istotną zmianą zasad wykonywania obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej, o której mowa w art. 118 ust. 2 Konstytucji, polegającą przede wszystkim na cyfryzacji kluczowych uprawnień i obowiązków związanych z tym procesem oraz na rozszerzeniu zakresu zadań PKW. W konsekwencji, obok dotychczasowych rozwiązań wprowadzony zostanie cyfrowy sposób udzielania poparcia dla projektów ustaw, wnoszenia ich do Marszałka Sejmu i realizacji obowiązków sprawozdawczych przez pełnomocnika komitetu. Z perspektywy systemowej należy wskazać, że projekt wymaga doprecyzowania w wybranych obszarach w celu zapewnienia spójności regulacji oraz efektywności wykonywania obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej.

Projekt nie nasuwa wątpliwości co do zgodności z EKPC.

2. Skutki społeczne: Projekt może znacząco zwiększyć dostępność i efektywność obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej poprzez umożliwienie elektronicznego udzielania poparcia, co sprzyjać będzie wzrostowi aktywności obywatelskiej. Proponowane rozwiązania mogą rodzić nowe wyzwania, w szczególności związane z koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa danych, przeciwdziałaniem wykluczeniu cyfrowemu oraz doprecyzowaniem zasad składania i ewentualnego wycofywania poparcia, a także skłaniać do wysuwania postulatów zastosowania analogicznych rozwiązań w innych przypadkach. Projekt pozytywnie wpłynie na usprawnienie pracy administracji wyborczej i ograniczenie kosztów organizacyjnych, wpisując się w szerszy proces cyfryzacji życia publicznego.

3. Skutki gospodarcze: Projektowana regulacja nie wywoła skutków gospodarczych, w tym w szczególności nie wpłynie na przedsiębiorców, konsumentów ani rynek pracy.

4. Skutki finansowe: Projektowana regulacja, w wersji uwzględniającej autopoprawkę, będzie wywoływać ograniczone skutki finansowe dla budżetu państwa, a ich skala pozostanie relatywnie niewielka w stosunku do zakresu proponowanego rozwiązania. Wynika to z faktu, że projekt opiera się na wykorzystaniu istniejącej infrastruktury teleinformatycznej administracji publicznej, w szczególności portalu poparcia oraz funkcjonujących już rejestrów państwowych i mechanizmów uwierzytelniania obywateli. Szacowane wydatki, obejmujące zarówno koszty wdrożenia, jak i późniejszego utrzymania systemu, mają charakter umiarkowany i mogą zostać sfinansowane w ramach środków pozostających w dyspozycji ministra właściwego do spraw informatyzacji. Jednocześnie projekt może przyczynić się do zwiększenia efektywności działania administracji publicznej poprzez ograniczenie kosztów obsługi procesów papierowych czy automatyzację weryfikacji danych. Projekt nie będzie natomiast powodował dodatkowych obciążeń finansowych dla jednostek samorządu terytorialnego.

5. Rozwiązania zagraniczne: W Hiszpanii, na Litwie i Portugalii podpis elektroniczny służy poparciu inicjatywy legislacyjnej zawierającej projekt ustawy. W Finlandii przyjęty model jest bardziej elastyczny, ponieważ inicjatywa może przybrać – obok projektu ustawy – także postać propozycji podjęcia prac legislacyjnych, lecz po osiągnięciu wymaganego progu poparcia trafia do parlamentu i musi zostać rozpatrzona. W analizowanych państwach środki elektroniczne nie tworzą jedynie kanału konsultacji społecznych, lecz zastępują lub uzupełniają podpis papierowy w procedurze wywołującej określony skutek prawny.

Autorzy:

Wojciech Miller, ekspert ds. legislacji (pkt I-III)

Kaja Krawczyk, specjalistka ds. komparatystycznych (pkt IV, XI.5)

dr Wioleta Wasil-Rusecka, ekspert ds. legislacji (pkt V.1, X, XI.1.1)

prof. dr hab. Cezary Mik, ekspert ds. legislacji (pkt V.2, XI.1.2)

dr Marla Karkowska, specjalistka ds. społecznych (pkt. VI, X, XI.2)

dr Piotr Russel, specjalista ds. systemu gospodarczego (pkt. VII, X, XI.3)

dr Olga Olkowska, specjalistka ds. finansów publicznych (pkt. VIII, X, XI.4)

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik

/podpisano elektronicznie/

Warszawa, dnia 14 lipca 2026 r.

Paulina Matysiak
Posłanka na Sejm RP

RPW/24373/2026 – 1P

EZD RP KS
(GMS – WSU)
Data rejestracji: 2026-07-14
Data wpływu: 2026-07-14

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS-III.020.95.23.2026

Data wpływu 14. 07. 2026

Szanowny Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

w związku z autopoprawką do poselskiego projektu ustawy

– o zmianie ustawy o wykonywaniu
inicjatywy ustawodawczej przez obywateli
oraz ustawy – Kodeks wyborczy

wniesioną w dniu 9 czerwca 2026 r., niniejszym przekazuję poprawione uzasadnienie tej autopoprawki.

Załączone uzasadnienie zastępuje w całości uzasadnienie przekazane wraz z autopoprawką w dniu 9 czerwca 2026 r.

Uprzejmie proszę o przyjęcie załączonego tekstu jako aktualnego uzasadnienia autopoprawki.

Paulina Matysiak

U Z A S A D N I E N I E

Celem autopoprawki jest uwzględnienie części uwag i sugestii, które zostały zgłoszone w toku prac legislacyjnych przez Sąd Najwyższy, Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych oraz Biuro Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji, korekta omyłek, które znalazły się w pierwotnym projekcie ustawy, oraz wprowadzenie dalszych niezbędnych zmian do ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli.

Poprawka nr 1

Poprawka usuwa omyłkę pisarską, polegającą na błędnym oznaczeniu jednostki redakcyjnej w początkowej części ("Art. 1. W Art. 1 W ustawie z dnia 24 czerwca 1999 r....").

Poprawka nr 2

Poprawka usuwa z treści projektu definicję obywatela, przewidzianą w projekcie dla potrzeb tej ustawy. Definicja nie jest niezbędna, a jej wprowadzenie prowadziłoby to przyjęcia, że usługa wprowadzana w portalu poparcia jest dostępna tylko dla tych obywateli, którzy mogą udzielić poparcia projektowi ustawy - podczas, gdy usługa powinna być dostępna dla wszystkich, zaś samo udzielenie poparcia projektowi ustawy powinno być dostępne dla osób wskazanych w art. 2 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli.

Zamiast tego, w art. 1 pkt 1 projektu ujęto projektowane zmiany w art. 6 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli - tak, aby zapewnić w projekcie prawidłową kolejność zmienianych przepisów tej ustawy.

W stosunku do pierwotnej treści projektu, w projektowanym art. 6 ust. 6 doprecyzowano, że zapewnienie możliwości udzielenia poparcia następuje w portalu poparcia, oraz wydłużono termin z 3 do 7 dni. Wynika to z faktu, że w projektowanym art. 10 ust. 4 powiązano początek biegu terminu, w którym projekt ustawy musi uzyskać wymagane poparcie, z dniem, w którym zapewniono obywatelom możliwość udzielenia poparcia w portalu poparcia projektowi ustawy załączonemu do zawiadomienia o utworzeniu komitetu.

W ust. 8 przewidziano obowiązek Marszałka Sejmu zamieszczenia w portalu poparcia informacji o dniu, w którym zapewniono obywatelom możliwość udzielenia poparcia w portalu poparcia projektowi ustawy załączonemu do zawiadomienia o utworzeniu komitetu oraz przesłanie takiej informacji pełnomocnikowi komitetu.

Data ta ma istotne znaczenie dla obliczenia biegu terminu 3-miesięcznego na zebranie poparcia dla projektu ustawy - zgodnie z projektowanym art. 10 ust. 4 ustawy.

Poprawka nr 3

Wprowadzono zmianę w art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli, która przewiduje, że kampania promocyjna na rzecz projektu ustawy, zbieranie podpisów obywateli popierających projekt ustawy oraz udzielanie poparcia projektowi ustawy za pośrednictwem portalu poparcia może rozpocząć się w dniu, w którym zapewniono obywatelom możliwość udzielenia poparcia w portalu poparcia projektowi ustawy.

Możliwość udzielenia poparcia projektowi ustawy w portalu poparcia jest bowiem następstwem postanowienia o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu bądź postanowienia Sądu Najwyższego uwzględniającego skargę na postanowienie Marszałka Sejmu o odmowie przyjęcia zawiadomienia.

Poprawka nr 4

Zapis zmieniono zgodnie z sugestią Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji (pismo z 15 maja 2026 r., BEOS-809/26, s. 6) wskazującą, że cyfryzacja odnosi się tylko do uprawnień wymienionych w projektowanym art. 9a ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli.

Poprawka nr 5

Poprawka ma charakter edycyjny i służy dostosowaniu projektu do wymogów przewidzianych w Zasadach Techniki Prawodawczej.

Poprawki nr 6–9

Z projektu usunięto zapisy przewidujące konieczność przetwarzania w portalu poparcia adresów pełnomocnika komitetu, zastępcy pełnomocnika komitetu oraz osób udzielających poparcia - zgodnie z sugestią Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji (pismo z 15 maja 2026 r., BEOS-809/26, s. 6-7) wskazującą, że przetwarzanie w portalu poparcia tych danych adresowych jest zbędne.

Zmiana realizuje również sugestię Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji (pismo z 15 maja 2026 r., BEOS-809/26, s. 14) co do konieczności rozważenia sytuacji, w której poparcia projektowi ustawy będzie chciała udzielić osoba przebywająca poza granicami

Polski, która może nie posiadać przewidzianych pierwotnie w projekcie adresów na terenie Polski.

Do portalu informacyjnego mają być przekazywane dane z Centralnego Rejestru Wyborów oraz z rejestru PESEL w przypadku tych osób, które w portalu poparcia wyraziły zamiar skorzystania z usługi wskazanej w projektowanym art. 9a ust. 1. Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych zwracał bowiem uwagę na to, że przekazywanie tych danych powinno dotyczyć tylko osób, które zdecydowały się skorzystać z uprawnień przewidzianych w projektowanych przepisach (pismo z 28 kwietnia 2026 r., DPNT.401.145.2026.WL.MWR, s. 3).

Doprecyzowano również, że w portalu poparcia, w związku z usługą, o której mowa w projektowanym art. 9a, będą przetwarzane dane osób, które w portalu poparcia wyraziły zamiar skorzystania z usługi wskazanej w art. 9a ust. 1, w zakresie imienia (imion) i nazwiska, numeru ewidencyjnego PESEL, informacji o dacie, godzinie i minucie udzielenia poparcia oraz złożonym podpisie, informacji o dacie, godzinie i minucie wniesienia przez pełnomocnika komitetu do Marszałka Sejmu projektu ustawy oraz złożonym podpisie, a także informacji o dacie, godzinie i minucie złożenia przez pełnomocnika komitetu sprawozdania finansowego o źródłach pozyskanych funduszy na cele inicjatywy ustawodawczej oraz złożonym podpisie.

Poprawka nr 10

Poprawka precyzuje, że obywatel w portalu poparcia będzie uzyskiwać informację o projektach ustaw, którym udzielił poparcia w portalu poparcia - niezależnie od możliwości pobrania takiej informacji, jak przewidziano w projektowanym art. 9c ust. 3.

Poprawka nr 11

Poprawka precyzuje, że możliwość pobrania informacji o dacie, godzinie i minucie udzielenia przez nią poparcia, nazwie komitetu oraz treści projektu ustawy, któremu udzielono poparcia odnosi się do projektów, którym udzielono poparcia w portalu poparcia. Obywatel nie będzie miał zatem takiej możliwości w stosunku do projektów ustaw, które poparł składając podpis własnoręczny.

Poprawka nr 12

Zmieniono ze względu na sugestię Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji (pismo z 15 maja 2026 r., BEOS-809/26, s. 10) wskazującą, że obowiązek złożenia dodatkowego

oświadczenia przez osobę, która składa sprawozdanie finansowe o źródłach pozyskanych funduszy na cele inicjatywy ustawodawcze nie wynika z obowiązujących przepisów ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli. Ze względu na zapewnienie spójności regulacji i równości sytuacji prawnej podmiotów Biuro Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji sugerowało, aby obowiązek złożenia takiego oświadczenia dotyczył również również podmiotów składających sprawozdanie finansowe w formie tradycyjnej.

Celem spełnienia tych wymogów usunięto wymóg złożenia oświadczenia w przypadku składania sprawozdania poprzez portal poparcia - zamiast wprowadzać dodatkowy obowiązek dla podmiotów składających sprawozdanie w postaci papierowej.

Poprawka nr 13

Poprawkę wprowadzono zgodnie z sugestią Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji (pismo z 15 maja 2026 r., BEOS-809/26, s. 14) wskazującą na konieczność doprecyzowania, że dana osoba może udzielić poparcia projektowi tylko raz - albo za pośrednictwem portalu poparcia albo w formie papierowej, składając podpis własnoręczny.

Poprawka nr 14

Poprawka ma charakter edycyjny i służy dostosowaniu projektu do wymogów przewidzianych w Zasadach Techniki Prawodawczej.

Poprawka nr 15

Poprawki odnoszące się do lit. a, b oraz d mają charakter edycyjny i służą dostosowaniu projektu do wymogów przewidzianych w Zasadach Techniki Prawodawczej. Poprawka odnosząca się do lit. c usuwa omyłkę pisarską w projekcie.

Poprawka nr 16

Poprawka ma charakter edycyjny i służy dostosowaniu projektu do wymogów przewidzianych w Zasadach Techniki Prawodawczej.

Poprawka nr 17

Dotychczasową treść art. 1 pkt 3 projektu przeniesiono do art. 1 pkt 1 - zgodnie z poprawką nr 2 i zmieniono w sposób tam podany.

Poprawka nr 18

Poprawkę wprowadzono na podstawie sugestii Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji (pismo z 15 maja 2026 r., BEOS-809/26, s. 8-9), gdzie wskazano na niedoskonałość obecnej regulacji wiążącej początek terminu 3-miesięcznego z datą wydania postanowienia Marszałka Sejmu o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu lub postanowienia Sądu Najwyższego wskazanego w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli.

Zgodnie ze zmienionym brzmieniem, termin 3-miesięczny będzie obliczany od dnia, w którym zapewniono obywatelom możliwość udzielenia poparcia projektowi ustawy załączonemu do zawiadomienia o utworzeniu komitetu w portalu poparcia.

Poprawka nr 19

Usunięto wymóg złożenia odrębnego oświadczenia, zgodnie z poprawką nr 12, oraz dostosowano brzmienie przepisu do projektowanego art. 9c ust. 4.

Poprawka nr 20

Poprawiono odesłanie do przepisu określającego termin, w którym projekt ustawy może zostać wniesiony do Marszałka Sejmu.

Poprawka nr 21

Poprawiono odesłanie do przepisu wskazującego na usługę przewidzianą w projekcie ustawy.

Poprawka nr 22

Poprawka wprowadza przepis przejściowy, przewidujący, że przepisy ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do projektów ustaw, komitetów inicjatywy ustawodawczej oraz ich pełnomocników i zastępców pełnomocników, w sprawach, w których wydanie przez Marszałka Sejmu postanowienia o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu bądź doręczenie Marszałkowi Sejmu postanowienia Sądu Najwyższego uwzględniającego skargę, o której mowa w art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli, nastąpiło po wejściu w życie niniejszej ustawy.

Pozostałe uwagi zgłoszone przez Sąd Najwyższy, Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych oraz Biuro Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji, a także dalsze uwagi, które mogą zostać przedstawione (do dnia złożenia niniejszej autopoprawki nie otrzymano stanowisk Naczelnej Rady Adwokackiej oraz Krajowej Rady Radców Prawnych), powinny być przedmiotem uwagi na dalszym etapie prac parlamentarnych.

W związku ze zmianami wprowadzonymi w niniejszej autopoprawce, akapit drugi na stronie 2 uzasadnienia projektu ustawy, zaczynający się od słów “Po wydaniu przez Marszałka Sejmu...” otrzymuje brzmienie:

“Po wydaniu przez Marszałka Sejmu postanowienia o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu lub po doręczeniu Marszałkowi Sejmu postanowienia Sądu Najwyższego uwzględniającego skargę na postanowienie o odmowie przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu komitetu, w terminie 7 dni, w portalu poparcia umożliwia się obywatelom udzielenie poparcia projektowi ustawy. W tym samym terminie, Marszałek Sejmu zamieszcza w portalu poparcia informację o tym, że dany obywatel przystąpił do komitetu – przy czym informacja o tym będzie dostępna w portalu poparcia dla osoby, której ona dotyczy”.

W powyższym zakresie przewidziano dłuższy niż początkowo zakładany termin na wykonanie obowiązków przez Marszałka Sejmu. Wynika to z faktu, że w projektowanym art. 10 ust. 4 powiązano początek biegu terminu, w którym projekt ustawy musi uzyskać wymagane poparcie, z dniem, w którym zapewniono obywatelom możliwość udzielenia poparcia w portalu poparcia projektowi ustawy załączonemu do zawiadomienia o utworzeniu komitetu.

Autopoprawka nie powoduje konieczności zmiany Deklarowanych Skutków Regulacji, albowiem informacje tam zawarte pozostają aktualne.

**Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej albo
oświadczenie, że przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii
Europejskiej**

Projekt ustawy o zmianie ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli oraz ustawy – Kodeks wyborczy (druk nr 2452), przy uwzględnieniu autopoprawki do projektu tej ustawy przedłożonej 9 czerwca 2026 r. (RPW/19695/2026), oraz sama autopoprawka przedłożona 9 czerwca 2026 r. (RPW/19695/2026), są zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Zgodność z prawem Unii Europejskiej pierwotnego brzmienia projektu ustawy objętego drukiem nr 2452 była przedmiotem oceny Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji w piśmie z 13 kwietnia 2026 r. (BEOS-WPEiM-786/26), gdzie wskazano, że projektowane rozwiązania nie są sprzeczne z prawem Unii Europejskiej, w tym z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych). Kwestie dotyczące ochrony danych osobowych były również przedmiotem stanowiska Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, ujętego w piśmie z 28 kwietnia 2026 r. (DPNT.401.145.2026.WL.MWR). Część z zawartych tam uwag i sugestii została ujęta w autopoprawce (jak wskazano powyżej), natomiast pozostałe z nich powinny być przedmiotem dalszych prac.